Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 24 сентябрь 1969 йил, чоршанба ● № 223 (14.386). ● Баҳоси 2 тийин.

ҲОСИЛДОРЛИК 30 ЦЕНТНЕРГА ЕТАДИ

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДАГИ «ЎЗБЕКИСТОН» СОВХОЗИ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Башариятнинг улуғ доҳийси Владимир Ильич Ленин юбилейи шарафига бошланган умумхалқ мусобақаси тўлқини тобора зўр куч билан юксаляпти. Бу мусобақага қўшилган илғорлар юбилей шарафига олинган юксак мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш учун интиляптилар.

Интилганга зафар ёр дейдилар. Қашқадарё областидаги «Ўзбекистон» совхозининг пахтакорларига зафар ёр бўлди. Улар давлатга пахта сотиш планини республикада биринчи бўлиб жуда қисқа муддатда адо этишди. Давлат омборига 500 тонна аъло сифатли «оқ олтин» топширилди. Бу — Шоймардон Қудратов бошлаган ватанпарварлик ташаббусининг илк самарасидир.

Шу нарса характерлики, Қарши чўлидан ўзлаштирилиб, бу йил биринчи марта чигит экилган минг гектар шартли суғориладиган майдонда қилинган баракали меҳнат қувончли натижа берди. Ҳосил жуда мўл бўлди. Гарчи план бажарилган бўлса ҳам пахта ҳали терилмаганга ўхшайди. Далалар оппоқ. Совхоз пахтакорлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, давлатга яна 2500 тонна пахта сотиш ва ҳосилдорликни гектар бошига 30 центнерга етказиш ҳақида сўз беришди. Кечадан бошлаб кўпчилик бригадалар социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшира бошладилар.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СУРЪАТНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

●

СУРХОН воҳасининг механизаторлари Шоймардон Қудратов изидан бориб, машина теримини авж олдириб юборишди. Шеробод районидаги Ленин номли қўриқ совхозда «пўлат от»ларнинг жиловкорлари унумли меҳнат қилишяпти. Улар бу йил давлатга сотиладиган 7000 тонна пахтанинг 80 процентини машиналарда териб бериш мажбуриятини олишган. Чапдаги суратда: илғор механик-ҳайдовчи коммунист Дамин Чўтбоев. У бошлиқ комплекс механизациялашган бригада коллективи 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етиштириш ва ҳосилнинг ҳаммасини машинада териб олиш ҳақида сўз берган. Ўнгдаги суратда эса, «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли терим агрегатлари пахтазорда бир текис сузяпти.

В. Лейзерович фотолари.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

●

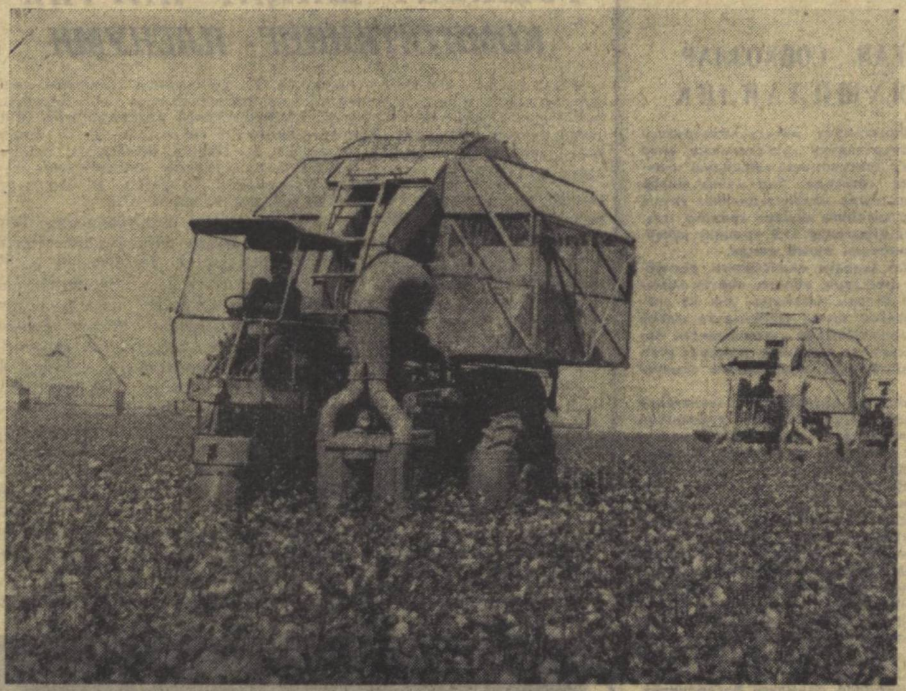

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ САБЗАВОТ

«Косонсой» сут-сабзавотчилик совхозининг коллективи улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашиб, катта ғалабага эришди. Давлатга пландаги 650 тонна ўрнига 1100 тонна сабзавот сотилди. Совхоз далаларида ҳали сабзавот кўп. Миришкорлар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, яна 1000 тонна сабзавот тайёрлаш ҳақида сўз беришди.

Совхоз чорвадорлари эса топшириқдаги 2838 тонна ўрнига 3500 тоннага яқин силос бостиришди. Шунингдек, дағал ҳашак жамғариш плани ҳам тўла адо этилди.

Ҳ. ОТАЖОНОВ.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Қўшкўпир районидаги Киров номли колхоз чорвадорлари ва сабзавоткорлари 1969 йил учун олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун олиб бораётган кураш яхши натижалар беряпти. Улар давлатга тухум, жун, полиз экинлари маҳсулоти сотиш планларини муддатидан илгари адо этдилар. Пландаги 106 минг дона ўрнига 116 минг дона тухум, 670 центнер ўрнига 710 центнер жун, 129 тонна ўрнига 135 тонна қовун-тарвуз тайёрланди.

С. БОБОЖОНОВ.

ШОЙМАРДОН ҚУДРАТОВ ИЗИДАН

БУНКЕРЛАРДАН 3500 ТОННА

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигидаги оғир ишларни механизмлар гарданига юклашни асосий вазифа қилиб қўймоқда. Биз бу шарафли вазифани муваффақиятли бажариш учун курашмоқдамиз.

Кейинги йилларда хўжалигимизда қудратли механизмлар сони анча кўпайди. Ҳозир ҳар бир чопиқ тракторига 35 гектар, ҳайдов тракторига 100 гектар суғориладиган ер тўғри келади. Колхозимиз механизаторлари мавжуд техника кучидан тўлароқ фойдаланишга, она-Ватанга мўл ва арзон пахта етказиб беришга интилмоқдалар.

Хўжалигимизда яқинда механик-ҳайдовчиларнинг йиғилиши бўлди. Механизаторларимиз сурхондарёлик механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратовнинг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватладилар ва ҳосилнинг ярмидан кўпрогини, яъни 3500 тонна пахтани машиналар билан теришга аҳд қилдилар. Бунинг учун 1200 гектар майдондаги ғўза сифатли дефолиация қилинди. Бу йил мавсумда пахтазорларимизда 16 та «ХТ-1,2», 7 та «Ўзбекистон» маркали терим агрегатлари ишлайди. Ҳар бир машинада икки механик-ҳайдовчи ишлайди. Т. Холова, Т. Ашурова. Ч. Тешаева. Ш. Сафаров каби ҳамкасбларим мавсумда 150-180 тоннадан «оқ олтин» теришмоқчи.

Шоймардон Қудратовнинг мактубини ўқиб чиққач. «Ўзбекистон» маркали терим агрегати бункеридан илгари ваъда қилганим 250 тонна эмас, балки 350 тонна пахта тўкишга қарор қилдим. Терим машиналари — қанотимиз. Биз техника қудратига таяниб, янада юксак марраларни эгаллаймиз.

Қ. МУҲАМЕДОВ,
Свердлов районидаги Свердлов номли колхознинг механик-ҳайдовчиси.

МЕХАНИЗАТОРЛАР МУСОБАҚАСИ

ДУГОНАЛАР, ЖАСОРАТГА ОТЛАНИНГ!

Сирдарё область, Ильич районидаги Герман Титов номли совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи Инобат ОХУНОВАГА!

Хоразм область, Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхозининг механизатори Ўғилжон НУРУЛЛАЕВАГА!

Бухоро область, Қоракўл районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг механизатори, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Шамсия ЖАББОРОВАГА!

Азиз дугоналар! Мен ушбу сатрларни Мирзачўлдан — Сирдарёдаги Охунбобоев номли колхоздан ёзаётирман. Машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Сурхондарё областидаги «Советобод» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи Шоймардон Қудратовнинг матбуотда эълон қилинган «Механизатор, жасорат кўрсат!», деган мактубини ўқиб, сизларга мурожаат қилмоқчиман. Чунки, Қудратов айтганидек, пахтамиз бу йил бир оз кечикди. Шу муносабат билан йиғим-теримга ҳам аввалги йилдагига нисбатан анча кечикиб тушдик.

Мана, қўлимда 1968 йил 21 сентябрга қадар бўлган маълумот. Унга кўз югуртирар эканман, бултур шу муддатга қадар республикамизда йиллик планнинг 11,64 процентидан миқдорида пахта тайёрланганлиги намоён бўлади. Демак, биз, ҳозир ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кам пахта топширибмиз.

Бунинг сабаби даставвал баҳорда об-ҳавонинг ноқулай келиб, катта-катта майдонларда чигитнинг қайта экилганлигидадир. Нега десангиз, чигит бузиб экилган майдонларда уруғ кеч униб чиқди. Деҳқон далаларда жасорат кўрсатиб меҳнат қилди, ривожланишдан кечиккан ғўзаларни олдингилари қаторига етказиб олиш мақсадида нимаики зарур бўлса, барчасини ўз вақтида бажо келтирди. Натижада ғўзалар серҳосил бўлиб ўсди. Эндиликда биз ҳосил чўғини чамалаб кўриб, планнигина эмас, балки социалистик мажбуриятни ҳам ошириб бажариш учун ҳамма имкониятларга эгамиз, дея оламиз.

Ҳамма гап ана шу имкониятлардан ўз вақтида ва ўз ўрнида фойдалана билишда қолган. **Кўсаклар кечикиб очилаётган экан, ҳамма жойда ғўза баргларини сунъий усулда тўктиришни қизитиб юбориш зарур.** Шундай қилинса, пахтамиз чаман-чаман очилади, машина теримига кенг имконият яратиб берилади. Буни илғор хўжаликларнинг тажрибаси ҳам исботлаб турибди.

Машина деҳқоннинг қаноти бўлиб қолди. Машина теримига ҳалақит берилган вақтлар ўтиб кетди. Эндиликда машинага таянмаган, унга ихлос қўймаган пахтакор йўқ. Шундай бўлса-да, бир воқеани эслаб ўтишга тўғри келади: 1961 йили Мирзачўлдаги механизаторлар тайёрлаш курсини битириб, ўз колхозимизга қайтиб келдим. Колхознинг ўша вақтдаги раҳбарлари «бизда машина йўқ» деган баҳона билан терим агрегатини беришмади. Шундан сўнг қўшни «Ленинград» колхозига ўтиб ишладим. У ердагилар менга машинани ишониб топширишди. Мавсум нормасини ошириб бажардим. Орадан бир йил ўтгач, тағин колхозимизга қайтиб келдим. Машинанинг афзалликларига ишонган колхоз раҳбарлари менга ҳам агрегат беришди. Тракторни ўзим бошқардим, чигитни ўзим экдим, ғўза қатор ораларини культивация қилдим, пировардида, етиштирилган ҳосилни ўзим териб олдим. Бригада бошлиғи қилиб кўтаришди. Бу ишончни ҳам оқладим. 1963 йили 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 37,5 центнердан пахта топширдик. «Зангори кема»да 108 тонна «оқ олтин» тердим.

Бу гапларни нима учун айтяпман? Шунинг учунки, бизда ҳали ҳам хотин-қиз механизаторларнинг, айниқса, ёш механик-ҳайдовчиларнинг ишига етарли баҳо бермаётган баъзи кишилар ҳам йўқ эмас. «Эндигина механик-ҳайдовчи бўлиб келди, ҳали ёш, машинани яхши бошқара олмайди», деб ўйлайдиган одамлар бармоқ билан санагудек бўлсада, бари бир бор. Мен уларни номма-ном санаб ўтирмайман, бу гаплар кимга тааллуқли бўлса, ўша одамни топади, деб ўйлайман.

Колхозимиз биринчи репродукцияли ва элита уруғлик пахта етиштиради. 1283 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 26,7 центнер ўрнига 30 центнердан «оқ олтин» топширмоқчимиз. Шунча пахтанинг 770 тоннаси агрегатларда териб олинади. Нега бунча оз, деб сўраб қолишлари мумкин. Чунки биз уруғлик пахтани биринчи бор қўлда териб оламиз. Ҳа, қоида тариқасида шундай қилинади. Иккинчи терим бошланганида эса машиналарни ишга соламиз. Далаларимизда 20 та агрегат билан пахта терилади.

Мен бошчилик қилаётган бригада 91 гектар майдонга чигит экқан. Уруғни неча марталаб қайта экишга тўғри келди. Бу ҳақда гапирмаса ҳам бўларди. Бу йилги шароит ҳамма учун баравар келди, барчани ташвишга солди. Лекин юқорида айтганимдек, биз ҳам табиатнинг инжиқликларига бардош бериб, фидокорлик намуналарини кўрсатиб ишладик. Пахтамиз кеч очилаётган бўлса-да, ҳосил чўғи қалбларни қувонтиради. **Бригадамиз бўйича ҳар гектар ердан пландаги 29 центнер ўрнига 35 центнердан «оқ олтин» сотамиз.** Бу, бизнинг улуғ доҳиймиз В. И. Ленин юбилейига ва ҳамкасбимиз Шоймардон Қудратовнинг ватанпарварлик чақириғига жавобимиз бўлади.

Ҳали машина теримига киришганимиз йўқ. Қўлда пахта териш 16 сентябрда бошланди. Бригадамизда 30 киши пахта термоқда. Уларнинг ҳаммаси ҳам кундалик нормаларини ошириб бажаряпти. Фикрия Мамутова, Сайринисо Мамарафиқова, Нуриддин Мирзаев, Жамғир Ёмғуров каби меҳнатсеварларнинг ҳар бири эса кунига 110-130 килограммдан ҳосил териб, хирмонга барака қўшмоқдалар. Биз ҳар куни йиллик планнинг 1,3-1,5 проценти миқдорида пахта тайёрламоқдамиз.

Бу— чегара эмас. 30 гектар ернинг пахтасини машина теримига ажратиб қўйганмиз. Ана шу майдонда дефолиация ўтказилади. Сўнгра ўзим «Ўзбекистон» маркали агрегат штурвалига ўтириб пахта тера бошлайман. Тонналарга-тонналар, процентларга-процентлар қўшилиб кетади. Терим суръати жадаллашади. Бу, ўз навбатида планни ва мажбуриятни тезроқ бажариш имкониятини беради.

Хоразмлик ҳамкасбим — Ўғилжон Нуруллаева, Сиз билан учрашганман, «Ўзбекистон» агрегатида кўп пахта терганлигингизни эшитганман. Сиз — Инобатхон Охунова — Мирзачўлда жасорат кўрсатганлигингизни ўз кўзим билан кўрганман ва ҳимматингизга қойил қолганман. Бухоролик ҳамкасбим — Шамсия Жабборова, Сизнинг ҳақингизда ҳам жуда кўп илиқ ва самимий гапларни эшитганман.

Шу боисдан ҳам Сизларга ва сиз орқали бошқа дугоналаримга мурожаат қилмоқчиман:

Шоймардон Қудратовнинг чақириғига қўшилмаган бирорта ҳам механизатор қолмасин! Хотин-қиз механизаторларнинг сафларини янада кенгайтирайлик! Улар ўртасида социалистик мусобақани кун сайин қизитайлик, кўп ва сифатли пахта териб Ватанни, халқимизни хушнуд этайлик! Хотин-қизлардан кўпроқ механизатор-кадрлар тайёрланг!

Мен бу йил бригадамдаги қизлардан уч шогирд тайёрладим. Синглим — Муборакхон ўзим билан бирга пахта теради. Сайринисо Тўйчиева билан Маржон Тонготарова бригадамизда ва бошқа бригадаларда машинада пахта теришади. Уларнинг ҳар бири мавсум топшириғини ошириб адо этишга сўз берган.

Бу йил «Ўзбекистон» агрегатини биринчи бор синаб кўраман. **Машина бункеридан 220 тонна «оқ олтин» бўшатишга аҳд қилдим.** Яна бир неча кунлардан кейин мўъжизакор агрегат пахтазорда жавлон ура бошлайди. Планни 25 октябрга қадар, социалистик мажбуриятни эса, 1 ноябрга қадар бажармоқчимиз.

ҚАДРЛИ ДУГОНАЛАР! Бутун инсоният, коммунизм қураётган совет кишилари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини зўр шодиёна билан нишонлашга катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Биз ҳам юбилейни Ватанга ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ пахта армуғон қилиш билан кутиб оламиз. **Ҳар биримиз бу йилги мавсумда 2,5-3 норма бажарайлик, ҳосилни тезроқ саранжом-сариштолайлик, мамлакатга мумкин қадар кўпроқ ва сифатли пахта етказиб берайлик. Бунинг учун далаларда жасорат кўрсатиб меҳнат қилайлик, деб, сиз механизатор дугоналаримни социалистик мусобақага чақираман.**

Шу билан бирга, механизаторлар мусобақасида хотин-қизларимиз ҳам юксак чўққиларни эгаллайдилар, кўп ва сифатли пахта териб ўз касбини улуғлайдилар, шарафлайдилар, деб ишонаман.

Шаҳрихон АБДУЛЛАЕВА,
Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхознинг бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, механизатор.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Республикада хўжалик-сиёсий вазифаларни амалга оширишда ва меҳнаткашларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда актив қатнашганлиги учун Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи штабининг бошлиғи, қўшинлар қўмондонининг биринчи ўринбосари Николай Селиверстович **Лазебников** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

4.100.000 тонна учун

Узбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1969 йил 23 сентябрга бўлган маълумот

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта; тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи стун — мавсум бошидан буён машинада терилган пахта.

Қашқадарё	1.44	11,33	0,41	0,66
Бухоро	1,02	8,34	0,08	0,20
Сурхондарё	0,80	7,35		
Фарғона	0,76	3,65		
Андижон	0,62	3,00		
Наманган	0,65	2,76		
Тошкент	0,38	1,68		
ҚҚ АССР	0.31	1,39		
Хоразм	0,17	0,94		
Самарқанд	0.44	0,88		
Сирдарё	0,08	0,14		
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:	0,57	3,38	0,02	0,04
ШУ жумладан ингичка толали пахта:				
Қашқадарё	1,23	8,61		
Сурхондарё	0.80	8,53		
Бухоро	0,06	0,13		
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:	0,76	6,88		

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИНГ!

Узбекистон ССР областларида ғўзани дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 23 сентябрга бўлган маълумот

(гектар ҳисобида)

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — дефолиация қилинган майдон, учинчи стун — мажбуриятнинг бажарилиш проценти.

Қашқадарё	36218	40,2
Бухоро	45872	28,7
Сурхондарё	55710	27,9
Тошкент	54186	25,8
Хоразм	20731	20,7
ҚҚ АССР	36067	19,0
Сирдарё	52419	13,8
Андижон	6980	7,8
Самарқанд	8315	5,2
Наманган	3257	3,3
Фарғона	3087	2,2
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА:	322842	17,7

ГАП КЎП-У, ИШ ОЗ

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Амударё район қишлоқ хўжалик бошқармаси ходимлари ҳамда хўжаликларнинг раҳбарлари билан гаплашиб қолсангиз, улар чорва қишловига тайёргарлик тўғрисида жуда кўп гапиришади. Аслини олганда, моллар учун мустаҳкам озуқа базаси яратишга чинакамига киришилган эмас. Буни қуйидаги мисоллар ҳам исботлаб турибди.

Район хўжаликларида план бўйича 24910 тонна силос бостирилиши керак эди. Барча хўжаликларда маккажўхоридан юқори ҳосил етиштирилди. Планга қўшимча равишда қанчадан-қанча силос бостириш учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Афсуски, ана шу имкониятлардан самарали фойдаланилмаётир. Чунончи маккажўхори ўриш ҳамда силос бостиришга етарли ишчи кучи ва транспорт воситалари ажратилмаган. Маккажўхори ўриш агрегатлари кучидан мақсадга мувофиқ равишда фойдаланилмайди. Оқибатда силос бостириш плани энди 14,1 процент адо этилди.

«Коммунизм», Охунбобоев номли, «Ленинизм», Энгельс номли колхозларда айниқса аҳвол ташвишли. Мазкур хўжаликларда маккажўхоридан силос бостириш топшириғининг олтидан бир қисми ҳам бажарилгани йўқ.

Хўжайли, Беруний районларида ҳам қишловга тайёргарлик ишларини кўнгилдагидек деб бўлмайди. Тўрткўл районидаги «Ленин йўли», «Победа», «Совет Ўзбекистони», Калинин номли колхозларда силос бостириш плани 15-25 атрофида бажарилганлигини ҳам нормал бир ҳол деб бўлмайди.

Умуман олганда, Қорақалпоғистон АССРда ўтган қишнинг аччиқ сабоқларидан тегишли хулоса чиқариб олинмаётир. Бўлмаса, республика бўйича силос бостириш плани шу кунга қадар 35 процент бажарилармиди?!

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

САНОАТ ВА ҚУРИЛИШГА— МАЛАКАЛИ КАДРЛАР

Республикамизда саноат ишлаб чиқариши ва капитал қурилиш миқёслари йилдан-йилга ортиб бормоқда. Бу эса корхоналар ва қурилиш ташкилотларининг юқори малакали ишчи кадрлар билан ҳамиша таъминлаб турилишини тақозо этади. Бироқ кўпгина саноат корхоналари, қурилишлар ишчи кадрларга танқислик сезмоқдалар. Айниқса енгил саноат, машинасозлик, бинокорлик материаллари саноати, Қурилиш министрликлари ва идораларида ишчи кадрлар етишмаяпти. Бу аҳвол албатта ишлаб чиқариш планларини уддалаш ва қувватларни вақтида ишга туширишга ҳалақит бераётир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети шаҳарлар, айниқса қишлоқ районларидаги меҳнат ресурсларидан мақбул равишда фойдаланишни яхшилаш мақсадида махсус қарор қабул қилдилар. Бу қарорга кўра, область ижроия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Меҳнат ресурсларидан фойдаланиш давлат комитети зиммасига шу йилнинг охирига қадар энг муҳим саноат корхоналари, қурилишларга қишлоқ районларидан планга қўшимча равишда 11 минг киши юбориш вазифаси юклатилди. Шунингдек, саноат корхоналари ва қурилишларни малакали ишчи кадрлар билан тўла равишда таъминлаб туриш юзасидан бир қатор тадбирлар белгиланди.

ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН СОВХОЗЛАР ФАОЛИЯТИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Сўнгги уч йил мобайнида республикамизда ихтисослаштирилган узум-виночилик ва сабзавотчилик совхозларини мустаҳкамлаш, улар томонидан давлатга мева-чева, полиз маҳсулотлари топшириш планларининг бажарилишини таъминлаш соҳасида бир мунча ишлар қилинди. Мевазорларни парвариш қилишда механизациянинг улуши анча ошди. Бултур ҳар бир ишловчи ҳисобига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш 1965 йилдагига қараганда 11,9 процент кўпайди. Умуман олганда совхозлар рентабелли бўлиб қолди.

Лекин Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги, республика ва Тошкент область совхозлар трестлари, область партия комитетлари ҳамда область ижроия комитетлари томонидан ана шу совхозларга қилинаётган раҳбарлик савияси замон талабларига жавоб бера олмаяпти. Натижада кўпгина хўжаликларда суғориладиган ерлардан, капитал маблағлар, қишлоқ хўжалик техникаси, минерал ўғитлар ва бошқа моддий-техника ресурсларидан фойдаланиш самарадорлиги камайиб кетган.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1968), Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XIV пленумлари қарорларини амалга ошириш ҳамда ихтисослаштирилган совхозлар фаолиятини яхшилаш мақсадида қарор қабул қилдилар. Қарорда айтилишича, республика Озиқ-овқат саноати министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район партия комитетлари, маҳаллий Советлар, совхоз директорларининг асосий вазифаси совхозлар ишлаб чиқариш ва молиявий фаолиятини тубдан яхшилаш, комплекс механизация ва химиялаштиришни жорий этиш, суғориладиган ерлардан унумли фойдаланиш, деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини янада ошириш йўли билан шаҳарлар аҳолиси ва саноатнинг хом ашёга бўлган талабини тўла қондиришдан иборатдир. Шу муносабат билан Озиқ-овқат саноати министрлигининг совхозларни ихтисослаштириш ва улардаги асосий тармоқларни ривожлантиришга қаратилган тадбирлари маъқулланди». Министрлик зиммасига 1970 йилнинг охирига қадар янгидан 1400 гектар боғ ва 3700 гектар узумзор барпо қилиш топширилди. Шунингдек, Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти, полиз экинлари илмий текшириш институтига ихтисослаштирилган совхозларга яқиндан амалий ёрдам бериб туриш тавсия этилди.

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ КЎРГАЗМАСИ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Тошкент шаҳрида қишлоқ қурилишига бағишланган кўргазма очиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Мазкур кўргазма республика колхозчилар съездига қадар тайёр бўлиши лозим. Кўргазмани тайёрлаш юзасидан махсус комиссия тузилди. Унинг зиммасига кўргазманинг тематик планини ишлаб чиқиш топширилди. Тематик планда қишлоқда уй-жойлар, маданий-маиший хизмат кўрсатиш ва ишлаб чиқариш объектлари қуриш, янги ерларни ўзлаштириш ва ирригация қурилишлари соҳасида республика меҳнаткашлари эришган ютуқлар акс этиши лозим. Шунингдек, энг яхши лойиҳалар, макетлар, фоторасмлар Москвада ўтказиладиган Бутуниттифоқ виставкасига юбориш учун тахт қилиб қўйилади.

Тошкент Давлат дорилфунунининг ўн уч қаватдан иборат бўлган бош корпусини тезкорлик билан тиклашда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётган «Сибирстальконструкции» бошқармасининг Петро Гольтман бошлиқ монтажчилар бригадаси баракали меҳнатидан кўпчилик миннатдор. Улар корпусни доҳий юбилейи кунигача қуриб фойдаланишга топшириш азми-қарори билан тер тўкишяпти. Суратда: (чапдан) бригада қурувчилари А. Хиневич, П. Гольтман, Ю. Очилов ва Ф. Кузьмин ўртоқлар.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«МАЗЗАНИНГ КОНИ»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг 1969 йил 21 август сонида «Ажаб савдолар» рубрикаси остида босилган «Маззанинг кони» сарлавҳали танқидий мақолада Янгийўл шаҳридаги медицина билим юрти фаолиятидаги камчиликлар кўрсатилган эди. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги мақола юзасидан текшириш ўтказиб, редакцияга қуйидагиларни хабар қилди:

Текширишда мақолада келтирилган фактлар тасдиқланди. Шу муносабат билан министрлик бўйича махсус буйруқ чиқарилиб, билим юрти директори А. Абдуллаев қаттиқ огоҳлантирилди, директорнинг илмий ишлар бўйича ўринбосари Н. Раҳимов ишдан бўшатилди. Ўриндошлик йўли билан дарс бераётган ўқитувчилар ўз вазифасини бажаришга қайтарилди. Билим юртида ўқиш, таълим-тарбия ишларини яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўтган куни Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш юзасидан республика партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишини янада авж олдириш тўғрисида»ги қарори ҳақида» шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов доклад қилди.

Доклад юзасидан бўлган музокарада Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари Т. И. Акимова, Киров райижрокомининг раиси Б. И. Иброҳимов, «Главташкентстрой» бошлиғи В. Н. Маркин, шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари Э. А. Умаров, Ҳамза район партия комитетининг иккинчи секретари А. И. Шчербаков, Тепловоз деposининг машинисти А. Қорабоев, «Висотстрой» тресті партия комитетининг секретари Т. С. Зяпин, В. П. Чкалов номидаги авиация заводи партия комитетининг секретари Г. В. Зотов ва бошқа ўртоқлар иштирок этди.

Пленум иштирокчилари Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари М. Толиповнинг «1969 йилги пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда Сирдарё область колхоз ва совхозларига оталиқ ёрдами кўрсатиш ҳақида»ги ахборотини ҳам тингладилар. Сирдарё ва Тошкент область меҳнаткашлари ўртасида кундан-кунга мустаҳкамланиб бораётган оталиқ алоқалари ҳақида Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари Е. Т. Тасанбоев гапириб берди.

Пленум муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

ТЕЖАЛГАНИ—НАҚД БОЙЛИК

АНДИЖОН МЕБЕЛИНИНГ ДОВРУҒИ

Шу фабрикада цех бошлиғи лавозимида ишлаган кезларимда мебель магазинларига киришга уялардим. Чунки, биз ишлаб чиқарган мебеллар харидорга ёқмасдан магазинларда чанг босиб ётарди. Бўёғи айниб, тоб ташлаган мебеллар учун аччиқ-аччиқ гаплар эшитардик. Уларни қайта тиклашдаги овораgarчиликни айтмайсизми?

Тежамкорлик издан чиққан эди. Бракчини аниқлай олмасдик. Мебеллар савдо ташкилотларидан қайтиб келгандан кейингина бракчини ахтарардик. Бракчини топсак шу брак маҳсулотни унинг ҳисобига ёзар эдик. Топмасак, шундай қолаверарди.

Энди-чи? Энди ишимизни ўнглаб олдик. Беш йилдирки, фабрикамиз ҳақиқий мебель корхонасига айланди. Фабрика уч хил мебель — шифонер, ёзув столи, тумбочка ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилди. Мебеллар сифати яхшиланди, унинг бозори чаққон бўлиб қолди. Ҳозир Андижон мебеллари харидорлар ўртасида талаш. Четдан мебель келтириш кескин камайди.

Ўтган саккиз ой давомида 1 миллион 824 минг сўмлик маҳсулот ёки 1254 та шифонер, 2250 та тумбочка, 1674 та ёзув столи ишлаб чиқарилди. Уларнинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Йил бошидан бери савдо ташкилотларидан ишлаб чиқарилган мебелларнинг сифатсизлиги ҳақида биронта шикоят хат олмадик.

Маҳсулотни реализация қилиш юзасидан белгиланган 8 ойлик план 102,6 процентга етказиб бажарилди. Меҳнат унумдорлиги планга нисбатан анча кўтарилди.

Бу ютуқларга қандай эришдик? Фабрика ишини илмий асосда қайта қурдик. Қатор янги станок ва ускуналар сотиб олдик. Лак пуркаш иши тартибга солинди. Илгари лак шчитларга пуркагич ёрдамида сепиларди. Бунда 30 процент лак исроф бўларди. Лак қуйиш станоги сотиб олингач, исрофгарчиликка чек қўйилди. Лак суриб пардозлаш осонлашди. Биргина шу йилнинг ўтган 8 ойи давомида 12 тонна лак иқтисод қилинди. Бу билан 600-750 та шифонерни лаклаш мумкин.

Фанер четларини жипслаштирадиган станок олдик. Ёғочни қайта ишловчи, мебель қисмларини бир текис, силлиқ жилвирлайдиган станоклар ишлаб турибди. Янги «ЦФ-2», ЦТФЗ-1» маркали станоклар ўрнатилди. Натижада меҳнат унумдорлиги ортди. Иш жараёнида маҳсулотнинг брак бўлиш ҳоллари тугатилди. 8 ойда 85 кубометр ёғоч материал, 60 кубометр фанер, 8 минг сўмлик жилвир қоғоз, 12 минг сўмлик электр энергия тежалди. Тежалган материаллардан 200 та шифонер тайёрланди.

Эндиликда бракчини топиш қийин бўлмай қолди. Ҳар қайси ишчи ўзи тайёрлаган маҳсулотини номерлаб қўяди. Бу, ишчининг масъулиятини оширяпти. У пала-партиш ишлашдан ўзини тиядиган бўлди. 7 та участканинг ҳаммасида назорат қилиб турувчи мастерлар бор. Бракка йўл қўйган киши жазоланади. Мукофотдан маҳрум қилинади.

Илгари ёғоч материаллар ва бошқа хом ашё цехларга истаганча бериладиган. Ишчи материалларни хоҳлаганча ишлатарди. Биз бу камчиликни бартараф этиш учун хўжалик ҳисобини жорий қилдик. Цехларга бир ойга етадиган миқдордагина материал берадиган бўлдик. Оқибатда ёғоч исрофгарчилиги камайди. Тежамкорлик комиссияси тузидик. Комиссия аъзолари ҳар 15 кунда ҳисоб берадилар. Камчиликлар очиб ташланади. Уларни тугатиш юзасидан чоралар белгиланади.

Ҳафтанинг бир куни «Сифат куни» деб эълон қилинган. Шу куни фабриканинг барча инженер-техник ходимлари ва ишлаб чиқариш илғорлари тўпланиб бир ҳафта давомида тайёрланган мебелнинг сифатига баҳо беради. Бракнинг сабабларини аниқлайдилар, уни такрорламаслик чоралари кўрилади.

Йиғув цехидаги иш жараёнларини ярим поток линияга ўтказганимиз ҳам яхши бўлди. Бу билан цехда меҳнат унумдорлиги 25 процент ортди. Олдин бу цехда 40 киши ишлаган бўлса, ҳозир 24 киши ишлаяпти. 16 киши бошқа ишга ўтди. Ярим поток линияда ишлашнинг маъноси нима? Илгари ҳар бир ишчи бир неча операцияни бажарса, поток линияда бир хил ишни бажаради. Бунинг аҳамияти катта. Шифонерлар бамисоли бир қўлдан чиққандай бўлади.

Тежаш учун курашда рационализаторлар активлик кўрсатишяпти. Бултур рационализаторлик таклифларини амалга ошириш ҳисобига 26,3 минг сўмлик хом ашё тежалди. 1969 йилнинг ўтган 8 ойида эса 7,1 минг сўм иқтисод қилинди. Бош механик В. Хибров, созловчи Ф. Найда, бош технолог Л. Бибикова каби рационализаторларимиз тежамкорлик йўлида тинмай изланмоқдалар.

Расулжон Матғозиев бошлиқ пресслаш цехининг коллективи доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига бошланган мусобақада олдинда боряпти. Бу бригада беш йиллик план топшириғини ҳозироқ бажариб қўйди. Бўёқ цехининг ишчиси Маҳаматжон Тўхтамуродов, дурадгор Ўктамжон Обидов, Нўъмонжон Умаров каби ўнлаб ишчилар беш йиллик план топшириғидан ташқари маҳсулот ишлаб чиқаряпти.

Фабрикамизда ишнинг бориши яхши. Сентябрь ойи плани ҳам барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажарилади. Тежаш учун кураш ҳам қизғин давом этяпти. Ишимизни бундан ҳам яхшилаймиз, харидорлар яна ҳам мамнун бўлади. Келгуси йилдан бошлаб ишлаб чиқараётган маҳсулотимизни харидорлар ўз уйларида йиғадиган қилиб тайёрлаймиз. Ҳозир барча асбоб-ускуналар тўла поток линияга мослаштириляпти. Бу, қўл меҳнати ва бракни камайтиради. Иш унуми ортади, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳозиргига нисбатан 30 процент кўпаяди.

Қ. АКРАМОВ.

Андижон мебель фабрикасининг директори.

Тошкент «Юлдуз» фирмаси биринчи филиалининг илғор тикувчиси В. Своридченкова доҳий Владимир Ильич туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига корхонада авж олдирилган социалистик мусобақага қўшилиб, меҳнатда яхши кўрсаткичларни қўлга киритаётир. Суратда: В. Своридченкова.

А. ТУРАЕВ фотоси.

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ ЗАРБДОРЛАРИНИНГ ОБЛАСТЬ СЛЕТИ

АНДИЖОН, 22 сентябрь. (ЎзТАГ мухбири). Коммунистик меҳнат зарбдорлари область слетининг қатнашчилари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига зиммага олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида гапирдилар. Слетда Намангандан ва Қирғизистоннинг Ўш областидан келган меҳмонлар қатнашдилар.

Слет қатнашчилари область шаҳарлари ва қишлоқларининг барча меҳнаткашларини Ильич туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига мусобақани янада кенг авж олдиришга чақирдилар.

ПОЙТАХТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

Кеча Тошкент область партия ташкилотлари активининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш юзасидан республика партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишини янада авж олдириш тўғрисида»ги қарори ва область партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Актив йиғилиши муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Область партия активи йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С Насриддинова, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов ўртоқлар иштирок этдилар.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

Журналнинг 9-сони «Цех партия ташкилоти» сарлавҳали бош мақола билан очилади. «Ленин саҳифалари» бўлимида Тошкент олий партия мактабининг доценти Ж. Солиҳовнинг «Ўзбекистонда маданий революция», Ўзбекистон КП Қорақалпоғистон область комитетининг биринчи секретари Қ. Камоловнинг «Кадрлар билан олиб бориладиган ишни такомиллаштирайлик» сарлавҳали мақолалари ёритилган.

«Хўжаликка раҳбарлик» бўлимида эса Ўзбекистон КП Бўстонлиқ район комитетининг биринчи секретари П. Юсуповнинг «Асосий йўналиш», В. Ўлмасбоевнинг «Партком ва меҳнат эстетикаси», С. Тўлаганов нинг «Юксак марра албатта бажарилади» сарлавҳали мақолалари босилган. Булардан ташқари журналнинг «Ташкилий-партиявий иш» бўлимида меҳнаткашлар депутатлари Сурхондарё область Совети ижроия комитетининг раиси М. Умаровнинг «Совет органларидаги коммунистлар», В. Гугуновнинг «Райком бюросининг аъзоси Комил Фазлиддинов», «Таштекстильмаш» заводи куюв цехи партия ташкилоти секретари Б. Акрамовнинг «Коммунистнинг масъулияти», Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг сектор мудири В. Белийнинг «Ягона партия билети» сарлавҳали мақолалари берилган.

Қишлоқ хўжалик артели Намунали Устави лойиҳаси ҳақида

ДЕҲҚОНЛАР УЧУН КОММУНИЗМ МАКТАБИ

Шу йил ноябрь ойида колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезди бўлади. Съезднинг кун тартибига колхоз (қишлоқ хўжалик артели)нинг янги Намунали Уставини қабул қилиш масаласи қўйилган.

«Новости» матбуот агентлигининг мухбири Дмитрий Коничев СССР Қишлоқ хўжалик министри Владимир Мацкевичга мурожаат қилиб, унга янги Устав лойиҳасини ишлаб чиқиш билан боғлиқ бўлган баъзи саволларни берди.

— Ҳозирги Намунали Уставни ўзгартириш зарурати нима билан боғлиқ бўлганлигини айтиб берсангиз!

— Қишлоқ хўжалик артелининг Намунали Устави колхозчиларнинг Бутуниттифоқ II съездида қабул қилинган ҳамда 1935 йил 17 февралда СССР Халқ Комиссарлари Совети ва ВКП(б) Марказий Комитети томонидан тасдиқланган эди. Устав колхозеридан фойдаланиш, жамоат ишлаб чиқаришини ташкил этиш, колхозларда меҳнатга ҳақ тўлаш ва даромадни тақсимлашнинг асосий қоидаларини қонунлаштирди, колхозчиларнинг жамоат ва шахсий манфаатларини тўғри қўшиб олиб бориш принципларини тасдиқлади.

Мазкур Уставнинг биринчи моддасида айтилганки, станица, қишлоқ, хутор овулларнинг меҳнаткаш деҳқонлари ишлаб чиқаришнинг умумий воситалари ва биргаликдаги меҳнати билан коллектив, яъни жамоат хўжалигини тузиш учун қишлоқ хўжалик артелига ихтиёрий равишда бирлашиб, қулоқлар, эксплуататорлар ва меҳнаткашларнинг бошқа душманлари устидан, очлик ва жаҳолат устидан, майда якка хўжалик қолоқлиги устидан тўла ғалабага эришиш, юксак унумли меҳнатни ташкил этиш ва шу тариқа деҳқонлар учун энг яхши ҳаётни таъминлаш мақсадида уюшадилар.

1935 йили қабул қилинган Устав СССРда колхоз тузумини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришда катта роль ўйнади. Совет деҳқон-кооператорлари бу Уставга амал қилиб, қишлоқда социалистик муносабатларнинг тўла тантанасига эришдилар.

Устав КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1956 йил 6 мартдаги «Қишлоқ хўжалик артелининг Устави ҳамда колхоз ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва артель ишларини бошқаришда колхозчиларнинг ташаббускорлигини янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори асосида баъзи ўзгартиш ва қўшимчалар билан бойитилди. Бу Устав жамоат ишлаб чиқаришини юксалтириш ва колхозчиларнинг фаровонлигини оширишда ҳозирги вақтгача муҳим роль ўйнаб келмоқда.

Аммо колхозчиларнинг Бутуниттифоқ II съезди бўлиб ўтгандан буён орадан 34 йил ўтганини ҳисобга олиш керак. Шу давр мобайнида қишлоқларимизда жуда катта социал-иқтисодий ўзгаришлар юз берди. Биринчи галда қишлоқларнинг моддий-техника базаси тубдан ўзгарди. 1969 йилнинг бошларида СССР қишлоқ хўжалигида 15 от кучига айлантириб ҳисоблаганда 3,5 миллион ёки 1940 йилдагидан 5 барабар кўп трактор бор эди; шу йилнинг бошларида мамлакат қишлоқларида 580 минг дона ғалла ўриш комбайнлари ва 1 миллиондан кўпроқ юк машиналари бор эди. Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти шу давр ичида қарийб уч баравар кўпайиб, меҳнат унумдорлиги тахминан 5 баравар ошди.

Ҳозир мамлакатимизда 35,6 мингта колхоз бор. Холбуки, 1935 йили 246 минг колхоз бўлган эди. Колхозларнинг йириклаштирилиши ва кўпчилик колхозлар совхозларга айлантирилганлиги туфайли хўжаликлар сони анча камайди. Ҳозир ўрта ҳисобда ҳар бир колхозга 423 тадан колхозчи хонадони, салкам 3 минг гектар экин майдони, 1100 бошдан ортиқ қорамол, кўплаб чўчқа, қўй ва эчки тўғри келади. Холбуки, колхозчиларнинг Бутуниттифоқ II съезди арафасида ҳар бир колхозга 68 тадан хонадон тўғри келарди. Ўша вақтда ҳар бир колхозга ўрта ҳисобда 400 гектар ер, 13 бош сигир, 15 бош чўчқа, 50 бошдан қўй ва эчки тўғри келарди. Дала ишлари кўпроқ от-уловда бажариларди. Ҳатто 1937 йилда ҳам кузги экинларни шудгор қилишда тракторлар ҳиссаси 71 процент, баҳорги дон экинларини трактор сеялкаларида экиш 54,3 процент, донни комбайнларда ўриш 39,8 процентни ташкил этарди, холос. Ҳозир бўлса ҳар бир хўжаликда ўнлаб, юзлаб тракторлар, кўплаб комбайнлар, автомашиналар ва бошқа техника бор.

Қишлоқнинг қиёфаси ҳам таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Деҳқонларнинг маданий ва сиёсий савияси ўсди. Моддий-техника базасининг мустаҳкамланиши, колхоз жамоат мулкининг ўсиши, колхозлараро ва хўжаликлараро алоқаларнинг кенгайиши натижасида колхозларнинг давлат, кооператив ва жамоат ташкилотлари билан алоқасида янги жиҳатлар пайдо бўлди. Мана шуларнинг ҳаммаси янги намунали Уставни ишлаб чиқиш заруратини туғдирди. КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми қарорлари асосида 1966 йил январь ойида комиссия ташкил этилди. Бу комиссия колхозчилар, хўжаликларнинг мутахассислари ва раҳбарлари, қишлоқ хўжалик органлари ва илмий муассасаларнинг ходимлари киритган таклифларни ўрганиб чиқди. Шулар асосида тайёрланган янги Устав лойиҳаси кенг муҳокама учун матбуотда эълон қилинди.

— Янги намунали Уставда энг муҳим жиддий ўзгариш нималардан иборат!

— Бу Устав лойиҳаси совет деҳқонлари ҳаётида юз берган тубли ўзгаришларни ўзида акс эттириб, колхоз тузумининг бундан буёнги тараққиёти асосий йўналишларини белгилаб беради.

Лойиҳада колхозчиларнинг ҳуқуқлари ва бурчлари ҳақида принципиал янги қоидалар бор. Энг муҳими шундаки, мана шу ҳуқуқларни амалга оширишнинг реал омиллари кўзда тутилган. Колхоз аъзоси жамоат хўжалигида қилган меҳнати учун гарантияланган ҳақ олиш, ишлаб чиқариш малакасини ошириш учун колхознинг ёрдамини олиш, томорқадан фойдаланиш, социал таъминот ва маданий-маиший хизматдан фойдаланиш ва ниҳоят, уй-жой қуриш ва ўтин-кўмир ғамлашда колхоздан ёрдам олиш ҳуқуқига эгадир.

Коллектив хўжалик ишини бошқаришда колхозчиларнинг янада кенгроқ ҳуқуқлари ёзиб қўйилган. Бу— тушунарли. Колхоз аъзосининг ижодий ташаббуси — ҳар бир хўжалик муваффақиятининг гаровидир. Ҳамма колхозчилар жамоат хўжалигини ривожлантириш тўғрисида ғамхўрлик қилган тақдирдагина, мавжуд резерв ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланиш мумкин бўлади.

Кейинги йилларда янги ерларни ўзлаштириш ва мавжуд экинзорлардан фойдаланиш борасида СССРда катта ишлар амалга оширилди. Мелиорация ҳамда тупроқнинг шамол ва сув эрозиясига қарши курашда давлат йўли билан катта тадбирлар амалга оширилди. СССР Олий Совети ўтган йил декабрь ойида ердан оқилона ва тежаб-тергаб фойдаланиш ғамхўрлиги билан суғорилган ер ҳақида янги қонун қабул қилди. Советлар мамлакатининг ерлари ғоят кенг, лекин ҳисоб-китоби бор. Шу боисдан ҳам Устав лойиҳасида ҳар бир колхозчининг ердан самарали фойдаланиш ва тупроқ унумдорлигини ошириш ҳақида ғамхўрлик қилиши лозимлиги таъкидланган. Устав лойиҳасида колхознинг иқтисодий асоси сифатида ерга давлат мулклиги билан бир қаторда жамоат мулки масалалари тўлароқ ва аниқроқ белгилаб берилган.

Колхоз қурилишининг дастлабки йилларида, биринчи беш йилликлар даврида колхозлар йирик капитал қурилишлар ва

ПАХТАЗОР ЧОРЛАЙДИ

Райком секретари йўлга отланаётган ҳам эди, қаердандир қўнғироқ қилиб қолишди:

— Эшитаман, Свердлов колхозидан. Хўш, теримчиларнинг кайфияти, ғайратидан гапиринг!

Трубкадан колхоз партия ташкилотининг секретари О. Раҳимованинг овози равон эшитила бошлади:

— Бугун машина теримига тушамиз. Бу ишни Қаюм Муҳаммедов бошлаб бермоқчи. Чевар теримчиларимизнинг ғайрати ҳам зўр. Кеча ҳар бир теримчи 93 килограммдан пахта терган эди. Бугунги марра — 100 килограмм!..

Райком секретари Шариф Шаропов колхоз партқомига зарур юмушларни тайинлади. Сўнгра куннинг иккинчи ярмида колхозда бўлишини айтди.

Колхоз партқоми билан райком секретарининг суҳбати мавзуига сабаб бўлган механизатор Қаюм Муҳаммедов ўтган йили «Ўзбекистон» маркали терим машинасида кунига 17-20 тонна ва ундан ҳам ошириб «оқ олтин» териб республикада довруғ таратган эди. Унинг бу йилги марраси—350 тонна!

Қишлоқ коммунистлари қалб ҳарорати, билак кучи билан бундан ҳам катта рақамларни бунёд этишяпти, мўъжизалар яратиб донг таратмоқдалар. Свердлов номли колхоз коммунистлари 2000 гектардан ортиқ майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. 1200 гектар ердаги ғўза сифатли дефолиация қилинди. 20 га яқин терим агрегатлари пайкал бошида буйруқ кутиб турибди. Хўжаликдаги 200 га яқин КПСС аъзосининг ҳаммаси пахта йиғим-теримида фаол қатнашмоқда.

Райком секретари Киров колхози томон йўлга чиқди. У йўл-йўлакай коммунист Боқул Баратов бошлиқ бригада хирмонида чевар теримчилар, коммунист ва комсомоллар билан ҳамсуҳбат бўлди, Табелчи Боқи Мустафоевнинг ишини кўздан кечирди.

— Бугун далада қанча коммунист ишлаяпти?

— Тўққиз коммунист, ўн етти комсомол! Эртага коммунист механизатор Эргаш Ширинов ҳам агрегатини пахтазорга киритади, — деди бригадир Боқул ака.

Райком секретари колхоз партия ташкилотининг секретари Иброҳимжон Умидовга ўгирилди:

— Бугун коммунистлар қанча пахта теришади? Теримчилар ўртасида партиявий-сиёсий, оммавий-ташкилий ишлар қандай қўйилган?

Райком секретари Шариф Шаропов Киров номли колхоз коммунистларининг фаолиятидан мамнун бўлди. Бу ердаги мавжуд КПСС аъзоларининг 95 проценти бевосита пахта теримида бошқаларга ўрнак кўрсатиб меҳнат қиляпти. Пешқадам теримчилар, механик-ҳайдовчиларни рағбатлантириш учун колхоз правлениеси ва партия ташкилоти 10 минг сўм пул ажратган. 13 жойда болалар боғча-яслиси ишлаб турибди. 14 та дала шийпони колхозчиларнинг маданий дам олишига мослаб жиҳозланган. Буларнинг ҳаммаси хўжаликда пахта йиғим-теримини тезлаштириш имкониятини бермоқда. Шу кунларда КПСС аъзолари Жума Ҳусейнов, Ражаббой Остонов, Қодир Тангриев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда кунига йиллик планнинг 2.5-3 проценти миқдорида пахта тайёрланмоқда. Хўжалик коммунистлари даладаги «оқ олтин»нинг бир граммини ҳам нобуд қилмаслик, хом пахтанинг терилишига йўл қўймаслик чораларини кўрмоқдалар.

Свердлов районидаги Свердлов номли, Охунбобоев номли (партия ташкилотининг секретари З. Шарипов), Калинин номли (партия ташкилотининг секретари А. Самадов) колхозларда коммунистлар ҳамма ишда бош-қош бўлишяпти. Район партия комитети ўз таянчлари — бошланғич партия ташкилотларининг ролини ошириш, жойларда вужудга келаётган ғайрат-ташаббусни қўллаб-қувватлаш билан катта ютуқларга эришяпти. Ҳозирги вақтда қишлоқ коммунистлари техника қудратига таянган ҳолда зафар қучмоқдалар. Бултур агрегат бункеридан 150-180 тонналаб «оқ олтин» агдарган «Ленинград» колхозининг механик-ҳайдовчилари Раҳима Исомова, Ислом Давронов, Калинин номли колхоздан Асад Шарипов, Охунбобоев номли хўжаликдан Шариф Муқимов, Чинни Нарзиева, Свердлов номли колхоздан Тошбиби Ашурова, Тўйгул Ҳолиқова, «Ўзбекистон» колхозидан Сафар Мақсудов, Фотима Пардаева сингари ўнлаб коммунистлар бу йил 200 тоннадан пахта теришга аҳд қилганлар.

Дарҳақиқат, қишлоқ коммунистлари кенг деҳқонлар ўртасида терим машиналарига катта ишонч ва ихлос уйғотдилар. Эндиликда оғир меҳнатни ўз гарданига олган машиналар пахтакорларнинг қадрдон дўсти, чинакам мададкори бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам Свердлов, район пахтазорларида бултургидан анча кўп — 180 дан ортиқ терим агрегатлари ишлатилади. 18 минг тоннадан ортиқ пахта бункерлардан тўкилади. Бу ишларнинг муваффақиятини таъминлашда қишлоқ коммунистлари катта маҳорат, ғайрат кўрсатишга даъват этилганлар.

Райком секретари Шариф Шаропов доим далада, пахтазорда. У далада ишлаётган ҳар бир теримчи, бригадир, механик-ҳайдовчи билан суҳбатлашади. Уларнинг қалбига йўл топиб, янги уфқларга ундайди.

Ҳозирги кунда райондаги 10 та колхоз, юзлаб бригада бошланғич партия ташкилоти атрофига уюшган 2000 дан ортиқ КПСС аъзолари, 4200 дан зиёд комсомоллар терим тақдири учун курашда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Даладаги мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай териб давлатга топширишда шахсан ибрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДЎСТЛИК ШОДИЁНАСИ

Ишчи ва деҳқон байрами

Чўлқуварлар диёрида тўю тантана. Ҳар кўча ва уйда шодиёналик. Болалар хандасида, оталар кулгисида ўзгача нафосат, ўзгача ғурур. Ҳамма байрам либосида. Ҳа, бу ерда чиндан ҳам ҳақиқий байрам ҳукмронлик қиларди.

«Пахтакор» совхозининг маданият саройи, айниқса гавжум. Бу ерда карнай ва сурнай садолари, оҳанрабо куйлар тинмай янграрди.

Мана ҳаяжонли дамлар ҳам етиб келди. Қарсаклар садоси остида ишчи ва деҳқоннинг илғор вакиллари бир-бирлари билан учрашдилар. «Пахтакор» совхози посёлкасига биринчи ғишт қўйган, ветеран коммунист, «Пахтакор» совхозининг директори, уч марта Ленин орденли Зокир Саноқулов, илғор механизаторлар тошкентлик азиз меҳмонларга пешвоз чиқиб, уларни нон-туз билан кутиб олдилар. Шундан сўнг Ҳамза ва Пахтакор район меҳнаткашлари вакилларининг тантанали митинги бошланди. Меҳнаткашлар депутатлари Пахтакор район Совети ижроия комитетининг раиси Ботир Саидов табрик нутқи билан митингни очди ва биринчи сўзни Ҳамза район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ғ. Пўлатовга беради.

— «Ўроқ ва Болға» байрамини нишонлаш анъанага айланиб қолди, — дейди нотиқ, — бу байрам ишчи ва деҳқон бирлиги, дўстлиги, ҳамкорлиги байрамидир. Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин ишчи ва деҳқон дўстлигига, иттифоқига юксак баҳо берган эди. Биз бугунги кунда нимага эришган бўлсак, коммунизм тантанаси сари дадил қадам ташлаб бораётган эканмиз, буларнинг ҳаммаси ана шу дўстлик, ҳамкорлик ва бирлик туфайлидир.

— Биз ишчи ва деҳқон дўстлигини кўз қорачиғидай асраймиз ва эъзозлаймиз, — дейди Акмал Икромов номли 26- совхоз механизатори Абдумўмин Сайденов, — чунки ишчи бизга кўплаб трактор, автомашиналар, турли хил техника бермоқда. Қишлоқ аҳли ҳам ўз навбатида завод ва фабрикаларни қимматбаҳо хом ашё билан таъминлаб турибди. Ишчи дастурхонини нозу неъматлар билан тўлдирмоқда.

Митингда «Ташсельмаш» заводининг мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустақим Юсупов ўзининг юрак сўзларини қуйидагича ифодалади:

— Бу йилги «Ўроқ ва Болға» байрами доҳиймиз В. И. Лениннинг туғилганига катта тайёргарлик олиб борилаётган бир пайтда нишонланяпти. Юбилей муносабати билан ўз зиммамизга олган социалистик мажбуриятларимизни шараф билан бажариш ҳаммамизнинг муқаддас вазифамиздир.

Йиғилишда Пахтакор район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. Насриддинов табрик нутқи сўзлади. У азамат ишчилар синфи қишлоқ хўжалик ходимларига ҳар доим мадад кўрсатиб келаётганлиги учун район меҳнаткашлари номидан катта миннатдорчилик билдирди. Ҳозирги кунда район хўжаликларида 643 та пахта териш машинаси, 108 та кўрак териш, тўкилган пахтани териб оладиган 244 агрегат ва бошқа юзлаб турли хил машиналар бор. Уларнинг ҳаммаси биз учун катта куч ва мададдир.

Пахтакор район меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 60 минг тонна «оқ олтин» армуғон этишлари керак. Пахтакорлар йил бўйи юз берган табиий офатларни мардонавор енгиб, барча майдонларда олинган юксак мажбуриятни тўла қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳадемай йиғим-терим кампанияси қизғин тус олади. «Ўроқ ва Болға» байрамининг файзли ва ҳаяжонли ўтаётгани ҳам ана шунда.

Шу куни Тошкент медицина институтининг бир группа профессорлари район ва совхоз касалхоналарини бориб кўрдилар, медицина ходимларига амалий ёрдам кўрсатдилар. Телевидение ва радио комитетининг санъаткорлари пахтакорларга катта концерт қўйиб бердилар.

Дўстлик байрами ҳамкорлик байрамига айланиб кетди. Ҳамза район корхоналарининг вакиллари ўзлари оталиққа олган хўжаликларни бориб кўрдилар, тантанали учрашувлар ўтказдилар.

Т. ЖАМОЛОВ.

ДАЛАЛАР МАДҲИ

Ўткир Рашид ўзининг шеър ва қўшиқлари, ҳажвиялари, болалар учун ёзган асарлари, очерк ва ҳикоялари билан танилган.

Қуйида шоирнинг пахтазор қўшиқларидан ўқийсиз.

ДАЛАМ

Оҳ, далажон-далажон,
Сен мунча оромижон.
Ҳар кун қуёш бошингда,
Тунда юлдузлар маржон.

Далам гўё оқ шойи,
Кўк ипакдан арқоғи.
Тўлиб-тошсанг ўргилай,
Сен меҳнатим қаймоғи.

Оқ чойшабдай ғўзалар,
Товланади худди зар.
Ҳар тонг нурга чўмилиб,
Ҳар тонг қайта ясанар.

Уй-хаёлим даламда,
Удир кўз-қароғимда.
Суқли-суқли қарайман,
Ишқи ўртар ҳар дамда.

Оҳ, далажон, далажон,
Сен мунча оромижон.
Ҳар кун қуёш бошингда,
Тунда юлдузлар маржон.

ПАРВОНАМАН

(ТЕРИМЧИЛАР ҚЎШИҒИ)

Яна тонгда келдим мен
Уйқуни тарк қилдим мен,
Меҳринг сира қўймади.
Бағрингга отилдим мен.
Сени териб тўймайман,
Бир толангни қўймайман.

Чигит эдинг, ундирдим,
Ишловни ҳам дўндирдим,
Полвон ғўзам, бу йил мўл —
Ҳосил бер деб кўндирдим.
Сени териб тўймайман,
Бир толангни қўймайман.

Кўрагинг тизим-тизим,
Яйрайди кўриб кўзим.
Тўлин ойдек тўлибсан,
Сендан ўргилай ўзим.
Сени териб тўймайман,
Бир толангни қўймайман.

Булут сузар бошингда,
Ташвиш бор қарашингда,
Парво қилма, оппоғим,
Мен парвона қошингда.
Сени териб тўймайман.
Бир толангни қўймайман.

Сенга қониб боқаман,
Юракка ўт ёқаман.
Сенда кўриб бахтимни,
Дарё бўлиб оқаман.
Сени териб тўймайман,
Бир толангни қўймайман.

ҚИШЛОҒИМДА ОЛТИН КУЗ

(БОЛАЛАРГА)

Қишлоғимда олтин куз,
Боққан билан тўймас кўз,
Бизнинг колхоз пахтаси —
Бўлар бу йил икки юз.

Бизнинг ерда пахта мўл,
Дала худди олтин кўл,
Бу кўл бизни чорлади,
Кучоғига олдик кўл.

Бош бўлди Турсун ака,
Хирмонларда барака.
Ким ўзарга тердик биз,
Улуғбегу Малика.

Ғўзалар имлар эди,
Кимнидир қўмсар эди,
Сўрар эди: — кечаги —
Чечанлар кимлар эди!

— Бизлар анча бор эдик,
Теримда ҳамкор эдик,
Сен сўраган чечанлик —
Ҳаммамизда бор — дедик.

ДЕМАДИММИ

(СУВЧИ ҚИЗГА)

Еримни кўринг, ёр дегулик, ёр демадимми!
Кўзларга қаранг, кўзлари хумор демадимми!
Осмон каби кенг, кўк водида ул ой кўринди,
Ер ойи гўзал, кўк ойи бекор демадимми!
Олдида кезар сув ёқалаб сув парисидек,
Сув қўйнида, нур қўйнида ул ёр демадимми!
Сув бирла жўяк бағрига ой нури тарали,
Сув ишқида ул тунлари бедор демадимми!
Ғўзалар шохида қўнғир қирқ кокили маржон,
Ҳар шохида гул кўксига тумор демадимми!
Оқ қўйлагидан тортади тонг еллари ҳар дам,
Ел ҳам яширин мен каби хуштор демадимми!
Олтин чамани сув ила хандон етилибди,
Чўл сув парисин қўлида гулзор демадимми!

СУРХОНДАРЁ областидаги Охунбобоев номли совхозда мўл ҳосил етиштирилди. Эшдавлат Раҳматов бошлиқ бригадада ҳосилнинг чўғи айниқса яхши. Суратда: Бригада бошлиғи Эшдавлат Раҳматов (ўнгда) ва Хушвақт Йўлдошев ўртоқлар.

В. Лейзерович фотоси. ЎзТАГ фотохроникаси.

ЙИГИТНИНГ мардн ер очади, дейди халқимиз. Эгамберган Жабборов ана шундай мард йигитлардан. Бу уста механизатор Урганч районидаги Охунбобоев номли колхоз территориясидаги ботқоқ ерларни қуритиш ва қишлоқ хўжалик оборотига киритиш учун олиб борилаётган курашда актив иштирок этяпти. Ҳар куни 1800-1900 кубометр ҳажмида тупроқ ишларини бажаряпти, Суратда: Э. Жабборов.

И. Исмоилов фотоси.

ДАВР СОЛНОМАСИ

Ҳужжатли фильмни давр солномаси дейишади. Қисқа метражли фильмлар турли-туман воқеа ва ҳодисалар, қитъалар ва мамлакатлар, халқлар ва уларнинг урф-одатлари, табиат мўъжизалари ва ҳайвонат олами ҳақидаги билим ва тасаввурларимизни янада бойитишга ёрдам беради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шу йилнинг 3-6 октябрь кунлари Фарғона шаҳрида қисқа метражли фильмларнинг биринчи республика кинофестивалини ўтказишга қарор қилди.

Мазкур кинофестиваль қутлуғ байрамга — улуғ доҳий Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг шонли юз йиллигига бағишланади. Киофестиваль программасига Ўзбекистон ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студияси ижодий коллективи томонидан ўтган йил ва 1969 йилнинг биринчи ярмида яратилган турли жанр ва мавзудаги ҳужжатли илмий-оммабоп фильмлар «Ўзбекфильм»да яратилган «Жасур чумчуқ», «Олтиндан қиммат» мультипликацион кинолентлалар «Нештар» ҳажвий киножурналининг 1968—1969 йилларда яратилган ўн икки сони ҳамда Тошкент телевидение студиясининг «Телефильм» ижодий уюшмаси томонидан яратилган бир неча янги телевизион фильмлар киритилган. Фарғона кинофестивали кунларида «Орол — мовий денгиз» (автор Н. Дадабоев, режиссёр Н. Мэй, кинооператор Т. Рўзиев). «Бобир» (автор филология фанлари доктори, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби профессор Ҳамид Сулаймонов, режиссёр республикада хизмат кўрсатган артистка Ноила Отавуллаева, оператор Наримон Азимов), «Хива» (авторлар Малик Қаюмов ва Ш. Фатхуллин, режиссёр М. Қаюмов, оператор Ш. Фатхуллин), «Шоир, олим, инсонпарвар» (автор Ҳамид Сулаймонов, режиссёр М. Қаюмов, операторлар Т. Нодиров, Д. Фатхуллин, Н. Азимов, М. Исмоилов, С. Нишонхўжаев), «Тошкент руҳи яшайди» (автор Ю. Каравкин, режиссёр М. Арабов, операторлар К. Ҳасанов, М. Исмоилов, Н. Азимов) ва бошқа ҳужжатли-хроникаль, илмий-оммабоп кинокартиналар намойиш қилинади.

«Ленин бўлган жойларда» ҳужжатли фильми бир группа революция ветеранларининг буюк Ленин номи билан боғланган Горький, Қозон, Куйбишев Ульяновск шаҳарларида бўлганлиги Ильичнинг пойқадами текккан муборак жойларни зиёрат қилиб қайтганлиги ҳақидаги лавҳалардан иборатдир.

Фарғона кинофестивали кунларида Тошкент «Телефильм» ижодий уюшмаси томонидан яратилган фильмлар «Ғаройиб уй», «Асрий дастхатлар», «Муҳаббат Шамаева куйлайди», «Тошкент, 26 апрель», «Қиш гўзаллигининг куйчиси», «Аброр Ҳидоятов», «Мехнкода учрашамиз» телевизион фильмлари ҳам намойиш қилинади.

Кинофестиваль қисқа метражли ҳужжатли ва телевизион фильмларни кенг тарғиб этиш, баркамол мультипликацион фильмлар яратиш бобида алоҳида муваффақиятга эришган ижодкорларни рағбатлантириш экран санъатининг ана шу оммавий жанговар турларига томошабин ихлосини ва эътиборини оширишга хизмат қилади.

С. ХУЖАЕВ.

иншоотларга деярли эга эмас эдилар. Улар трактор, комбайн ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда қуроллари сотиб олишга қурбилари етмасди. Ҳозир бутунлай бошқача манзара. Колхозларнинг бўлинмас фондлари жуда катта ижтимоий бойликни ташкил этиб, ҳозир 39,9 миллиард сўмдан иборат. Ҳар 100 гектар қайдаладиган ерга 40 минг сўмга яқин шундай бойлик тўғри келади. Яъни, бундан 30 йил олдин колхозлар бойлигидан 25 баравар кўп демакдир.

Янги Устав лойиҳасида колхознинг ихтиёрий асосда колхозлараро, давлат-колхоз корхоналари ва ташкилотларига, бирлашма жамиятларига кириш ҳуқуқлари янгича талқин этилган. Колхозлараро ва давлат-колхоз ишлаб чиқариш алоқалари кейинги йиллар учун хос бўлган янги воқеа бўлиб, колхоз-кооператив мулки тобора умумхалқ мулки тусини олаётганлигини билдиради. Табиийдирки, Устав лойиҳасида маданий-маиший объектларни биргалашиб қуришда колхозлар, маҳаллий Советлар, совхозлар ва бошқа давлат ҳамда кооператив ташкилотлари билан бирга маблағ ажратишлари мумкинлиги кўзда тутилади.

Колхозларнинг йириклашиши, уларнинг техника билан таъминланиш даражаси ошганлиги, ички хўжалик ихтисослашуви чуқурлашганлиги, колхоз кадрларининг маҳорати ошганлиги ва бошқа факторлар колхозда меҳнатни ташкил этишни ривожлантириш ва такомиллаштириш шарт-шароитини туғдирди. Шу асосда меҳнат унуми ошмоқда, колхоз хўжалигининг кўпчилик соҳаларида меҳнат характери тобора индустриал меҳнатга яқинлашмоқда. Лойиҳада меҳнатни ташкил қилиш ва бошқаришда илмий асосларни кенг жорий этиш зарурлиги кўзда тутилади.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати колхозчиларнинг моддий фаровонлигини ошириш ҳақида муттасил ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Кейинги йилларда колхозлар экономикасини мустаҳкамлаш йўлида кўрилган тадбирлар туфайли кўпчилик хўжаликлар совхозларнинг тегишли ходимлари категорияси даражасида колхозчиларга гарантияланган ҳақ тўлашга ўтдилар.

Устав лойиҳасида колхозчилар меҳнатига ҳақ тўлаш масаласи янгича қўйилган. Агар 1935 йилги Уставга кўра, колхозчиларга тўланадиган ҳақ ҳамма харажатларни тўлангандан кейин бериладиган бўлса, эндиликда колхоз ҳар ойда пул билан ҳақ тўлайди, натура ҳолидаги ҳақ эса шу маҳсулотлар етиштирилиши билан тўланади. Меҳнатга ҳақ тўлаш фонди моддий маблағларнинг ўрни қоплангандан кейин биринчи навбатда ташкил этилади.

Меҳнатни социалистик асосда ташкил этиш ва меҳнат интизоми колхозчиларни моддий ва маънавий рағбатлантириш зарурлигига асосланади. Шу боисдан Устав лойиҳасида яхши меҳнат қилганлиги учун, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтирганлиги, унинг таннархини камайтирганлиги учун ва колхозда кўп йил ишлаганлиги учун қўшимча ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантиришнинг бошқа турлари кўрсатилган. Энг яхши колхозчиларга «Хизмат кўрсатган колхозчи», «Фахрий колхозчи» унвони ҳам берилади.

Уставнинг «Колхознинг ялпи маҳсулоти ҳамда фойдани тақсимлаш» бўлими ўз моҳият-эътибори билан КПСС Программасидан келиб чиқади. Маълумки, партия Программасида кенгайтирилган такрорий ишлаб чиқаришни тўғри олиб боришда жамғариш ва истеъмолни бир-бири билан тўғри қўшиб олиб бориш принципига риоя қилиш зарурлиги кўрсатилган. Илгариги Уставда фондларга ажратиш нормалари белгилаб берилган бўлса, эндиликда буни колхозларнинг ўзлари белгилайди.

1965 йилдан бошлаб колхозчилар марказлашган иттифоқ фондидан қарилик, инвалидлик, боқувчисини йўқотганда пенсия билан таъминланмоқдалар, аёллар эса шу фонддан ҳомиладорлиги ва туққанлари учун нафақа олмоқдалар. Бундан ташқари, жуда кўп колхозлар ўз маблағлари ҳисобига колхоз ветеранлари ҳамда хизмат кўрсатган колхозчиларга шахсий пенсиялар белгилаганлар, вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотганида ҳақ тўламоқдалар, колхоз ва колхозлараро санаторийлар ва дам олиш уйлари, пионер лагерлари ва кексалар уйлари ташкил этмоқдалар. Мана шуларнинг ҳаммаси Уставнинг янги лойиҳасида ўз ифодасини топган.

Колхозларнинг жамоат бойлиги кўпайгани сари улар уй-жой, маданий-маиший корхоналар ва муассасалар қурилишига тобора кўпроқ маблағ ажратмоқдалар. Колхоз қишлоқлари йил сайин ободонлашиб, ҳамма коммунал хизматлари бўлган шаҳар типидаги обод посёлкалар тусини олмоқда. Бундан буён ҳам қишлоқ қурилиши авж олдирилади. Булар ҳам Устав лойиҳасида акс эттирилган.

Социалистик демократия принципларининг янада ривожлантирилиши асосида колхоз ишлари янгича ташкил этилмоқда ва бошқарилмоқда. Кейинги йилларда ишлаб чиқариш бўлинмалари кенгаши ва йиғилишлари, вакиллар ва ёрдамчи жамоат органлари йиғилишлари хўжаликни бошқаришда тобора катта роль ўйнамоқдалар. Айниқса, иқтисодий кенгашлар, иқтисодий таҳлил бюролари, маданий-маиший комиссиялар, хотин-қизлар Советлари ва шунга ўхшаш бошқа жамоат ташкилотларининг роли кучайди. Колхоз демократиясини тағин ҳам ривожлантириш мақсадида колхоз правлениеси ва тафтиш комиссиясини очиқ ёки яширин сайлаш колхозчиларнинг ўз ихтиёридадир, деб белгилаб қўйилди.

Умумий йиғилиш, правление ва тафтиш комиссиясининг асосий вазифалари аниқ белгиланди. Колхоз мулкини кўпайтиришда муҳим роль ўйновчи мутахассислар ва ишлаб чиқариш бўлинмалари раҳбарларининг ҳуқуқ ва бурчлари алоҳида кўрсатилган. Бу бежиз эмас. Ҳозир қишлоқ хўжалик мутахассислари армияси беқиёс катта. Олий ва ўрта махсус маълумотли агроном ва зоотехниклар, инженерлар, экономистлар ва бошқа мутахассислар ҳозир колхозларда юз минглаб саналади.

Коммунизм қурилиши шароитида барча совет кишилари каби колхозчиларнинг меҳнати ҳам табиий эҳтиёж, индустриал меҳнатнинг бир тури бўлиб қолиши керак. Янги Устав лойиҳаси ана шу вазифаларга тўла жавоб беради.

— Янги Устав лойиҳасини муҳокама этиш қандай бормоқда! Колхозчилар, мутахассислар, олимлар қандай таклифлар киритишмоқда!

— Колхозчилар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, олимлар ва совет мамлакатининг ҳамма меҳнаткашлари бу муҳим ҳужжатни диққат билан ўрганиб, кенг муҳокама қилмоқдалар. Ҳар бир колхознинг бригада ва фермаларида, сўнгра умум колхоз йиғилишлари бўлиб ўтди. Қишлоқ меҳнаткашлари радио ва телевидение орқали, шунингдек, матбуотда лойиҳа ҳақидаги мулоҳазаларини айтмоқдалар, таклиф ва мулоҳазаларини билдирмоқдалар.

Колхозчилар намунали Уставнинг янги лойиҳасини қизғин маъқулламоқдалар. Бу таклиф ва мулоҳазалар биринчи навбатда колхозлар экономикасини янада юксалтириш ва колхозчилар моддий фаровонлигини оширишга қаратилган.

Айниқса, колхозни бошқариш масалалари актив муҳокама этилмоқда. Колхозчилар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, колхозларнинг раҳбарлари ва олимлар правлениенинг вазифасини аниқроқ белгилаб беришни, шунингдек, бошқа сайлаб қўйиладиган органлар ҳамда колхознинг мансабдор шахслари вазифалари доирасини ёритиб беришни таклиф этмоқдалар. Маданият, турмуш, ободончилик масалалари, жамоат ва шахсий манфаатни бирга қўшиб олиб бориш ва колхоз ҳаётининг бошқа масалалари юзасидан ҳам жуда кўп янги таклифлар киритилмоқда. Маҳаллий органлар буларни умумлаштирадилар, сўнгра намунали Устав лойиҳасини ишлаб чиқувчи комиссия буларни колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съездига тақдим этади.

— Охирги савол: совет деҳқонлари съездга қандай тайёргарлик билан келмоқдалар!

— 1968 йилнинг асосий якунларигагина тўхталмоқчиман. Об-ҳаво ноқулай келганлигига қарамай, бултур мамлакатимизнинг колхоз ва совхозлари энг ҳосилдор ҳисобланган 1966 йил даражасига деярли яқин миқдорда — 169,2 миллион тонна дон йиғиштириб олдилар. Бу рақам 1961—1965 йиллардаги ўртача йиллик даражадан 30 процент кўпдир.

Давлат омборларига 69 миллион тонна дон тўкилди. Пахта, қанд лавлаги, кунгабоқар, картошка ва мева харид қилиш планлари ошириб бажарилди. Чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш ҳам ўсди. Давлат йўли билан тирик вазнда 11,9 миллион тонна мол ва парранда гўшти, 44 миллион тонна сут, 14 миллиард дона тухум тайёрланди.

Ҳозирги вақтда колхозлар совхозлар қатори давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказиб берувчи асосий манба бўлиб қолган. Бултур дон харид қилишда колхозларнинг ҳиссаси 50 процент, қанд лавлаги харид қилишда 90 процент, пахта харид қилишда 80 процент, картошка—салкам 60 процент, гўшт—45 процент ва сут харид қилишда 55 процент бўлди.

Намунали Устав лойиҳаси муҳокама этилиши, сўнгра унинг колхозчилар съездида қабул қилиниши қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтиришда, совет халқининг моддий фаровонлигини оширишда муҳим омил бўлади. (АПН).

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ЛЕНИНГА БАҒИШЛАНГАН 200 КУН

СОФИЯ, 19 сентябрь. (ТАСС). 1 октябрда Софияда бошланадиган Ленин кунлари 1970 йилнинг 22 апрелигача давом қилади. Болгария Компартияси София шаҳар комитетининг бу қарори неча пойтахт шаҳар партия ва хўжалик активи, оммавий ижтимоий-сиёсий ташкилотлар вакилларининг йиғилишида эълон қилинди. Йиғилишда Болгария Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари С. Тодоров қатнашди.

София шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Тодоров «Ленинга бағишланган 200 кун» даврида ўтказиладиган тадбирлар тўғрисида гапирди.

А. А. ГРОМИКО У. РОЖЕРС БИЛАН УЧРАШДИ

НЬЮ-ЙОРК, 23 сентябрь. (ТАСС). СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико неча бу ерда АҚШ давлат секретари У. Рожерс билан учрашди.

Учрашув вақтида кўп масалалар юзасидан, шу жумладан Совет—Америка муносабатларига доир масалалар, шунингдек халқаро аҳволнинг ҳар иккала томон катта аҳамият бераётган актуал проблемалари юзасидан очиқ фикрлашиб олинди.

ХАЛҚАРО ҲАЁТДАГИ КАТТА ВОҚЕА

●

ОҚ УЙ ЯНА ЛЎТТИБОЗЛИК ҚИЛЯПТИ

●

ТИНЧЛИК ЙЎЛИДАГИ МУҲИМ ҚАДАМ

●

ҲИНДИСТОНДА ДИНИЙ НИЗОЛАР

ЗАГРЕБ ЯРМАРКАСИ ЁПИЛДИ

БЕЛГРАД. 22 сентябрь. (ТАСС). Загребдаги халқаро ярмарка ёпилди. Ҳар йили ўтказиладиган бу катта ярмаркада қатнашган 47 мамлакат павильонларини 11 кун мобайнида сал кам 178 минг киши келиб кўрди. Турли мамлакатлар ўртасида катта пуллик жуда кўп олди-сотди битимлари тузилди. Масалан, СССР павильонида Югославиянинг «Юго-Авто» фирмаси билан Совет Ташқи савдо бирлашмаси «Авто-Экспорт» ўртасида Совет Иттифоқидан жами 1 миллион долларлик «Запорожец» маркали автомашиналар етказиб бериш тўғрисида битим имзоланди. СССРдан Югославияга аммоний сульфат билан калийли туз экспорт қилиш тўғрисида имзоланган бошқа икки шартнома ҳам тахминан шунча пулликдир.

ГУЖАРОТ ШТАТИДАГИ ТЎҚНАШУВЛАР

ДЕҲЛИ, 22 сентябрь. (ТАСС). Ҳиндистоннинг Аҳмадобод ва Барода шаҳарлари (Гужарот штати) шиддатли диний тўқнашувлар майдонига айланди. Мусулмон ва ҳинди жамоалари ўртасида вужудга келган 4 кунлик тўқнашувлар натижасида жуда кўп уйлар ва магазинлар вайрон қилинди, куйдирилди ва таланди. Расмий маълумотларга кўра, салкам 100 киши ҳалок бўлган.

Аҳмадободда ва Барода комендантлик соати жорий қилинган, шаҳарларнинг кўчаларида полициянинг кучайтирилган отрядлари ва Ҳиндистон армиясининг солдатлари муттасил соқчилик қилиб юришибди.

Бош министр Индира Ганди Аҳмадобод ва Бародадаги аҳволни бориб аниқлаш учун парламент депутатларидан бир группасини Гужарот штатига юборди.

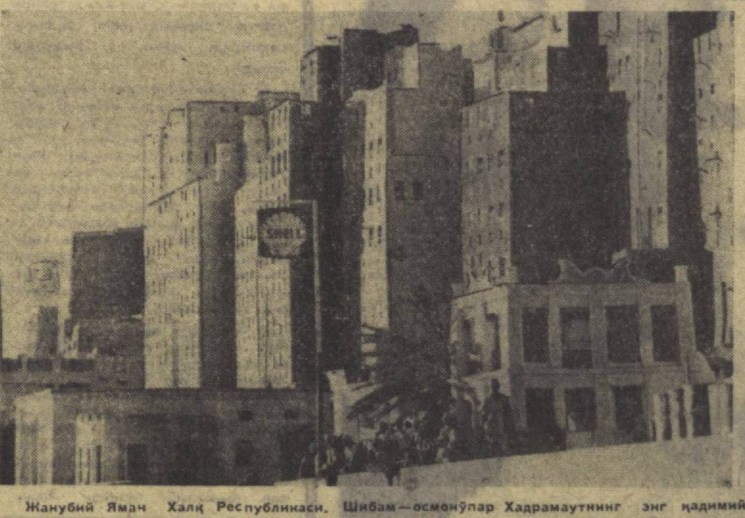

Жанубий Ямач Халқ Республикаси. Шибам—осмонўпар Ҳадрамаутнинг энг қадимий шаҳри. Юз йиллардан буён бу шаҳар ўзининг эски чегараларини ўзгартирмай келяпти. Унинг аҳолиси янги уйлар ўрнига эскиларининг устига қуришни маъқул кўришади. Суратда: Шибамнинг осмонўпар уйлари. АДН—ТАСС фотоси.

ТИНЧЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН ЯНГИ ҲИССА

◆ БЕРЛИН, 22 сентябрь. (ТАСС). Германия Демократик Республикасининг матбуоти «Жаҳондаги барча давлатларга мурожаат» ва «Химия ва бактереология (биология) қуролини тайёрлаш, ишлаб чиқариш ва тўплашни таъқиқлаш ҳамда бу қуролни йўқ қилиш тўғрисида конвенция тузиш ҳақида»ги лойиҳаларнинг тўла текстини ёки батафсил баёнини бугун ўрта саҳифаларда «Халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган янги ташаббус», «Жуда катта аҳамиятга эга бўлган таклифлар» деган сарлавҳалар остида босиб чиқарди. СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXIV сессиясига ана шу лойиҳаларни тақдим этган эди. «Нойес Дойчланд» газетаси А. А. Громико нутқининг батафсил баёнини ҳам босиб чиқарди.

«Нойес Дойчланд» газетаси қуйидагиларни таъкидлайди: янги таклифлар халқларнинг хавфсизлиги ишига хизмат қилади. «Совет Иттифоқи, — деб ёзади газета,— ер юзида тинчликнинг тақдири тўғрисида ғамхўрлик қилиб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставига мувофиқ суратда халқаро кескинликни юмшатиш мақсадида яна зўр бериб ҳаракат қилмоқда.

◆ ПРАГА, 22 сентябрь. (ТАСС). Чехословакия жамоатчилиги СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг Бош Ассамблея сессиясида сўзлаган нутқини зўр қизиқиш билан кутиб олди. Чехословакия меҳнаткашлари жаҳондаги барча давлатларга мурожаат лойиҳасини ва химия-ҳамда бактереология (биология) қуролини тайёрлаш, ишлаб чиқариш ва тўплашни таъқиқлаш, бу қуролни йўқ қилиш тўғрисида социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари номидан сессия муҳокамасига қўйилган конвенцияни тинчлик ишига қўшилган янги ҳисса деб ҳисобламоқдалар. Чехословакия матбуоти, радио ва телевидениеси жуда кўп материал ва эшиттиришларни шу воқеага бағишламоқда.

«Руде право», «Праце» газеталари ва бошқа газеталар совет ташқи ишлар министри нутқининг кенг баёнини босиб чиқарди.

◆ БУДАПЕШТ, 22 сентябрь. (ТАСС). Венгрия газеталари Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, шунингдек Бош Ассамблеясининг XXIV сессияси тўғрисидаги материалларни босиб чиқариб, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг шу сессияда сўзлаган нутқига алоҳида эътибор бермоқдалар. Газеталар илгари сурилган таклифларнинг конкрет таклифлар эканлигини таъкидлайдилар. «Непсава» газетаси бош мақоласида қуйидагиларни ёзади: «А. А. Громико Совет ҳукумати номидан, шунингдек социалистик мамлакатлар номидан шундай таклифлар киритдики, бу таклифлар ҳақиқатан ҳам тинчлик йўлида меҳнат қилишни истаётган барча мамлакатларнинг узоқ давр мобайнида қиладиган ишларини белгилаб бера олади».

Газеталар таъкидлаб ўтганидек, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги таклиф аслида бутун дунёда тинчликни сақлашда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ролини кучайтиради ва ана шу жаҳон ташкилотининг обрўсини оширади.

◆ ГАВАНА, 22 сентябрь. (ТАСС). «Гранма» газетаси Пренса Латина агентлигининг Нью-Йоркдан берган хабарини босиб чиқарди. Бу хабарда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXIV сессиясида сўзлаган нутқи баён қилинган. Газета А. А. Громиконинг Совет Иттифоқи Вьетнам халқи томонидан олиб борилаётган қаҳрамонона курашига ёрдам бераётганлиги тўғрисидаги сўзларига алоҳида эътибор қилади.

А. А. Громико, деб ёзади газета, АҚШ ярим миллионли армия ёрдами билан қўлга киритолмаган нарсаларни Париж музокараларида қўлга киритамиз, деб умид боғлайдиган бўлса, реал воқеликка хилоф иш кўрган бўлади, деб таъкидлади.

◆ АММОН, 22 сентябрь. (ТАСС). «Ад-Дустур» газетаси СССР ташқи ишлар министрининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти сессиясида сўзлаган нутқининг баёнини босиб чиқарди. «Совет министри, деб уқдириб ўтади газета, — Исроилнинг Яқин Шарқдаги сиёсатини қоралади ва Яқин Шарқдаги барча давлатларнинг манфаатини эътиборга олиб, танглигини сиёсий жиҳатдан бартараф қилиш йўлларини қидириб топиш зарур, деди».

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ ЎЗ ИШИНИ БОШЛАДИ

НЬЮ-ЙОРКда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 24-сессияси очилди. Бу — халқаро ҳаётдаги йирик воқеадир. Ҳозирги вақтда жаҳон жамоатчилигининг диққат-эътибори шу сессияга қаратилган.

Бош Ассамблея сессиясида 126 давлат вакиллари қатнашмоқда. Бу сессиянинг иши жаҳондаги воқеаларнинг боришига катта таъсир кўрсата олади. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тузилгандан буён ўтган йиллар ичида халқаро кескинликнинг юмшатиш ишида, мустамлакачилик системасини тугатиш учун кураш йўлида кўпгина фойдали ишлар қилди. Бутун дунё халқлари ҳозир жуда кўп мамлакатларнинг вакиллари қатнашаётган ана шу халқаро ташкилотдан тинчлик ва халқаро хавфсизликни сақлаш учун олға қараб амалий қадамлар қўйишни кутяптилар.

Бош Ассамблеянинг кун тартибида 104 масала бор. Бу масалаларнинг кўпчилиги инсониятни янги уруш хавфидан халос қилиш каби асосий масала билан боғланган. Аммо империалистик давлатларнинг вакиллари тинчлик иши манфаатлари билан ҳеч қандай алоқаси бўлмаган ва энг зарур проблемаларнинг муҳокама қилинишига фақат халақит берадиган масалаларни йил сайин сессиянинг кун тартибига киритиб келмоқдалар. АҚШнинг Вьетнам халқига қарши жиноий агрессияси тўғрисидаги масала Бош Ассамблеянинг кун тартибига киритилмади. Аммо Вьетнамдаги уруш Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзоларининг жиддий эътиборини тортаётганлиги шубҳасиздир. Бош Ассамблеянинг ҳар бир сессияси одатда умумий сиёсий мунозара билан бошланади. Ана шу умумий сиёсий мунозара Вьетнам масаласини ҳал этиш учун дастлабки имкониятларни яратиб беради.

Қуролсизланиш проблемаси—сессия қатнашчилари олдида турган асосий вазифаларнинг биридир. Совет ҳукуматининг бундан ўн йил муқаддам, яъни 1959 йил 19 сентябрда тақдим этган декларациясида ёппасига ва батамом қуролсизланишнинг кенг программаси таклиф қилинган эди. Бизнинг мамлакатимиз қисман қуролсизланиш юзасидан ҳам бир қанча зарур чораларни амалга оширишни таклиф этди. Аммо империалистик давлатлар, аввало АҚШ тўсқинлик қилаётганлиги сабабли кечиктириб бўлмайдиган ана шу ғоят муҳим проблемалар ҳал этилмай қолди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мустамлака мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисидаги декларациясини тўла-тўкис амалга ошириш билан боғлиқ бўлган масалалар Бош Ассамблеянинг ишида катта ўрин олади. Чунки ер юзида 35 миллион киши ҳали ҳам мустамлакачилар асоратида азоб чекмоқда.

Исроилнинг араб мамлакатларига қарши иғвогарликни давом эттираётганлиги ва Хавфсизлик Кенгашининг Исроил қўшинларини босиб олинган араб территорияларидан олиб чиқиб кетиш тўғрисида 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган қарорини бажаришдан Исроилнинг бош тортаётганлиги натижасида Яқин Шарқдаги хатарли аҳвол сақланиб қолмоқда. Бош Ассамблеянинг ҳозирги сессиясида баъзи империалистик давлатларнинг ёрдами ва мағадидан фойдаланаётган агрессорни жиловлаб қўйиш ва уни жаҳон халқлари кўпчилигининг хоҳиш-иродасини ҳурмат этишга мажбур қилиш учун яна тегишли чоралар кўрилишига шак-шубҳа йўқ.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси сессиясининг кун тартибида турган шу масалалар ва бошқа масалалар юзасидан кескин кураш олиб борилади. СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Нью-Йоркда таъкидлаб ўтганидек, Совет Иттифоқи делегацияси бутун жаҳон олдида ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти олдида турган муҳим проблемаларни барча халқларнинг орзу-тилакларига мувофиқ тарзда ҳал этишга эришиш каби қатъий ният билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг сессиясига келди.

ВАШИНГТОН НАЙРАНГ ИШЛАТЯПТИ

Вашингтон шу ҳафта ичида АҚШ гўё Вьетнам можаросини бартараф қилмоқ учун ташаббус кўрсатяпти, деган тасаввурни вужудга келтириш мақсадида пропаганда найранги ишлатди. Президент Никсон Оқ уйда юқори мартабадаги сиёсий ва ҳарбий маслаҳатчилар билан кенгаш ўтказди. Кўкларга кўтариб мақталган бу кенгашга Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг қўмондони генерал Абрамс ва Американинг Сайгондаги элчиси Банкер чақирилди. Кенгаш ҳақидаги тафсилотлар ғоят сир тутилмоқда. Аммо кенгашнинг конкрет натижаларидан бири аён бўлиб қолди: Президент Жанубий Вьетнамдаги ватанпарвар кучлар назоратида бўлган территорияга ҳужум қилмоқ учун «В-52» типидаги оғир бомбардимончи самолётлардан яна фойдалана бошлаш тўғрисида буйруқ берди.

Урушни тағин ҳам кучайтириш йўлида шундай чора кўрилгандан кейин президент Никсон АҚШ Жанубий Вьетнамдаги ўз қўшинлари сони 15 декабрда 35 минг киши миқдорида қисқартирилади, деб эълон қилди. Жаҳон жамоатчилиги якдиллик билан изҳор қилган фикрга қараганда, Никсоннинг бу гаплари Вашингтонининг пропаганда мақсадига ишлатган янги найранги, Америка жамоатчилигига тасалли бериш ва бутун дунёда Вьетнамдаги агрессияни тўхтатиш тўғрисида илгари сурилаётган талабларни бўшаштириш йўлида қилинган уринишдан бошқа бир нарса эмас.

Ҳозирги пайтда Жанубий Вьетнамда АҚШнинг ярим миллионли армияси бор. Американинг 35 минг солдати Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетилганида ҳам аҳвол сира ўзгармайди. Япониядаги «Санкэй симбун» газетаси ёзганидек, президент эълон қилган рақам Вьетнамдаги Америка экспедицион корпусининг умумий миқдорига нисбатан дарёдан бир томчидир, холос.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯДА НОРОЗИЛИК НАМОЙИШЛАРИ

Кейинги вақтларда Жанубий Кореяда муҳим сиёсий воқеалар бўлди. Американинг қўйган одами Пак Чжон Хининг мамлакат «президенти» лавозимида қолиши учун белгиланган иккинчи муддат тамом бўлай деб қолди. Аммо мавжуд конституцияга мувофиқ давлат бошлиғи ўз лавозимида икки муддатдан ортиқ қололмайди. Шу сабабли мамлакатда АҚШнинг ҳануз Корея тупроғида сақланиб қолган оккупациячи қўшинлари найзаларига таяниб ҳукмронлик қилаётган Пак Чжон Хи ва унинг яқин одамлари амалдаги конституцияни четлаб ўтишга қарор бердилар. Улар конституцияга тузатиш киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳасини «миллат мажлиси» муҳокамасига қўйдилар. Бу тузатиш президентнинг учинчи муддатга ўз лавозимида қолишига йўл очиб беради. Америка қўғирчоқлари террор ва оммавий репрессия шароитида ўз найрангларини рўёбга чиқара олдилар. Эндиликда Пак Чжон Хи Жанубий Кореянинг яна олий ҳокими бўлиб қолиш учун реал имкониятга эгадир.

Сеул маъмурлари қуролли куч ва репрессиялар ёрдами билан ҳукуматга қарши ҳаракатни бостириш ва мамлакатда «тартиб» ўрнатишга интилмоқдалар. Шу билан бирга улар «шимолдан хавф бор» деган сохта ниқоб остида ҳарбий тайёргарликни кучайтирмоқдалар. Қўшма Штатлар Жанубий Кореяга ҳарбий ёрдам бериш учун ўз зиммасига янги мажбуриятлар олганлиги яқинда аён бўлиб қолди. Ана шу мажбуриятларга мувофиқ, АҚШ Жанубий Кореяга ҳар йили 150 миллион долларлик энг янги қурол-яроғларни етказиб беради.

В. ВАШЕДЧЕНКО,
В. ХАРЬКОВ,
П. ГРИШАЕВ.
(ТАСС).

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

20 йилдан буён уйқусиз

Франс Пресс агентлигининг мухбири Кипр пойтахти Никозияда медицинада жуда кам учрайдиган бир воқеани хабар қилди.

Кипрда яшовчи Нажот Камол деган турк аёли 20 йилдан буён уйқу нималигини билмайди. Эпископи қишлоғидан чиққан бу аёл 30 ёшида уйқусизликка мубтало бўлган эди. Ёши 50 дан ҳам ошдики, аммо бир дақиқа бўлса ҳам кўзини юмгани йўқ.

Кипр ва чет элдан келган врачлар қанча уринишмасин, аёлнинг дардига шифо топишолмади. Мухбирнинг ёзишича уйқусизлик аёлнинг соғлиғига ҳеч бир салбий таъсир этмаган.

Яккама-якка

Украиналик газетхон Ю. Орнатский қуйидаги воқеани ёзиб юборибди:

Ўрмонда қўзиқорин териб юриб бир олишувнинг устидан чиқиб қолдим: мендан 15 қадамча нарида йўғонлиги билакдек илон кулча бўлиб ётарди. Орадан бир дақиқа ўтарўтмас шитирлаган овозни эшитдим. Қарасам қопқора бошини тиконли либосдан чиқариб типратикон келаётибди. Тўғри илонга рўбарў бўлиб ҳеч нимани писанд қилмасди. Илон сергакланиб, жанговар ҳолатга келди. Типратикон йўрғалаганича душманига қараб келаверди. Оралaridаги масофа икки қадам қолганида илон типратиконга ташланди. Аммо тиконли рақиб бошини қалқони ичига олишга улгурган эди. Ғазабланган илон яна ҳамла қилди. Аммо унинг танаси ўз қонига беланди. Шундан кейин у баттар қутуриб ҳужумга ўтди. Шу пайт кутилмаган воқеа юз берди. Ҳориган илон кучдан қолиб душмани рўпарасига шалвираб тушди. Типратикон секин бошини чиқарди-да, илоннинг бўйнига тиш урди. Сўнгра уни ўз уясига судраб олиб кетди.

Ғалати дўстлик

«Сельская жизнь» газетаси ленинградлик В. Перовнинг қуйидаги хабарини газетхонларга ҳавола қилди:

— Ўрмон хўжалигининг ходими М. Чурский ишга кетаётганида бўри боласини тутиб олди. Таваккал қилиб уйига олиб келди. Лекин «маҳбус» бир нима ейишдан «бош тортди». Икки кундан кейин очлик ғолиб чиқиб, овқат ейишга мажбур бўлди. Орадан кўп ўтмай унинг ёнига бир қуёнчани қўйиб қўйишди. Улар ўртасида чунонам дўстлик туғилдики, ораларидан «қил ўтмайди». Бирга ўйнашади, бирга овқатланишади, бирга ухлашади. Бўри қуёнчани эркалаб ялаганида, узунқулоқ ҳузур қилиб ухлайди.

Кечқурун болалар келиб ғалати дўстларнинг аҳволини сўрашарди. Уй эгаси бўлса кулимсираб: «Булар шунчалик иноқлашиб кетишганки, ҳеч нима билан ажратиб бўлмайди» дейди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Ўзбекистон композиторларининг асарлари. 9.30 — «Мадрид туни». 9.50 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш (тожикча). 10.10 — Концерт. 11.30 — Халқ чолғу асбоблари. Труба. 13.30—Рус хорлари концерти. 15.15 «Ленинградликлар Ленин юбилейи олдидан». 15.30 — Концерт. 16.10 — Опералардан парчалар. 16.50—«Правда» газетасининг обзори. 18.00— «Шаҳарларимиз жамоли» (русча). 18.10 — «Далалар» симфоник поэмаси. 18.40 — Спорт (русча). 19.20 — Қозоқ куйлари. 20.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Крылья Советов» (Куйбишев). 20.45 — «Ўзбекистон ишчиси» радиожурнали. 21.15 — Концерт (пахтакорлар учун). 22.20 — Тожик куйлари. 22.40 — Шеърият кечаси. 23.15 — Мақомлардан парчалар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида. 18.35 — Телеянгиликлар. 18.45 — Ленинча меҳнат вахтасида. 19.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Крылья Советов» (Куйбишев). Танаффус вақтида телеянгиликлар (рус тилида). 20.45 — Биз — темирчилар (болалар учун рус тилида телефильм). 20.55 — Кўрсатишлар программаси.

21.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.30 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.35 — Концерт (ўқувчилар учун).

Рус тилида. 19.00 — Олмаота кўрсатади. Футбол бўйича СССР биринчилиги. «Қайрат» (Олмаота) — «Арарат» (Ереван).

Ўзбек тилида: 20.45 — Кинофильм. 21.35 — Халқ талантлари. Абдураҳмон Каримов. 22.15 — Вернер Хольтнинг саргузаштлари (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 — Афсонавий комбриг (кинофильм).

Рус тилида: 20.10 — Рақс ансамбли. 20.30 — Буюк дўстлик (ҳужжатли фильм). 20.50 — Ўзганинг болалари (бадиий фильм). 22.00 — Фильм-концерт.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/IX да Парвона, 25/IX да Бўрон қуши.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Венгер ва совет цирки артистларининг гастроллари.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ёғоч санамлар сирри — «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 ва кеч 10 да).

Бойқуш бевақт келади—«СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 1 ярим, 5 ярим ва кеч 7 да).

Сохта Изабелла — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ўтган кунлар — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5, кеч 6-45, ва 8-30 минутда).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
26, 30 сентябрь ва 5, 8 октябрда
СОФОКЛ
«ШОҲ ЭДИП»
(икки пардали трагедия)
Спектаклда СССР халқ артистлари, Ҳамза мукофоти лауреатлари:
Шукур БУРХОНОВ ва Сора ЭШОНТЎРАЕВАлар иштирок этадилар.
Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.
Касса эрталаб соат 10 дан очиқ.

«ЭЛЕКТРОСИБМОНТАЖ» ТРЕСТИНИНГ 9-МОНТАЖ УЧАСТКАСИГА
Ўрта Осиё территориясидаги электр станциялари ва подстанцияларини монтаж қилиш учун ҳамма разряддаги монтажчилар, автокранчилар, тракторкранчилар, шофёрлар
КЕРАК
Меҳнат ҳақи ишбай асосида тўланади.
50% миқдорида командировка ҳақи тўланади.
Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Оржоникидзе район (101-автобуснинг сўнгги бекатигача борилади).

ТОШКЕНТ ТЕГИРМОНЧИЛИК МАКТАБИ
1969/70 ўқув йилига ҚЎШИМЧА
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Мактаб тегирмонларда ишлайдиган мутахассислар тайёрлайди.
Ўқиш муддати — 11 ой.
Қабул имтиҳонсиз.
Қабул қилинганлар махсус кийим, ётоқхона, кунига 3 марта бепул иссиқ овқат, ойига 18—25 сўм миқдорида стипендия билан таъминланади.
Машғулотлар — 25 сентябрдан бошланади.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 2-Сельмаш проезди, 25-уй (4, 13 14-трамвайларнинг «ТошМИ», 8, 10, 21, 32, 42-автобусларнинг «Сельмаш кўчаси» бекатлари).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ
1970 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича кундузги ва сиртқи
АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
ЎРТА ОСИЁ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МЕХАНИЗАЦИЯСИ ВА ЭЛЕКТРОФИКАЦИЯСИ ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ (Тошкент области, Янгийўл шаҳар) —қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришларини механизациялаш, қишлоқ хўжалик машиналари ва қуроллари эксплуатацияси.
Қабул қилиш шартлари «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1969 йил 13 сентябрь (№ 214) сонида эълон қилинган.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
Олий ўқув юртларига тайёрлаш бўйича ПУЛЛИК КУРСГА
ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Машғулотлар математика, физика, она тили ва адабиёт, рус тили ва адабиёти фанлари бўйича кеч соат 7 дан ҳафтада уч марта ўзбек ва рус тилларида ўтказилади.
Ўрта маълумотли, шунингдек 10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган кишилар қабул қилинади.
Ҳужжатлар ҳар куни кеч соат 6 дан университет асосий ўқув корпусининг 501-аудиториясида қабул қилинади (Студентлар шаҳарчаси, «А» отсек, меҳмат, 5-қават, 8 троллейбус, 7, 16-трамвайлар, 28, 38, 49, 37, 76-автобусларнинг «Студентлар шаҳарчаси» бекати).

ТОШКЕНТ ШАҲАР «УЗАВТОТЕХОБСЛУЖИВАНИЕ» БОШҚАРМАСИ
автомобиль ҳаваскорларига
МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ
4-техник хизмат станцияси қошида (Куйбишев шоссеси, 41-уй) «КЎЧА ҲАРАКАТИ ҚОИДАСИ» бўйича консультациялар ўтказилмоқда ва ҳаваскор-шофёрлар тайёрлайдиган курсга қабул қилмоқда.
Машғулотлар малакали ўқитувчилар томонидан ўтказилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ТАЪМИНОТ БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БАЗАСИ
Тошкент шаҳар ва Тошкент областларида жойлашган ҳамма истеъмолчиларга маълум қиладики, инвентаризация муносабати билан
25 СЕНТЯБРДАН
қоғоз маҳсулотлар, сантехника ва қурилиш материаллари
БЕРИЛМАЙДИ
Истеъмолчилардан юқорида кўрсатилган маҳсулотларни тез кунлар ичида олиб кетишлари сўралади.

«УЗГЛАВМАШСНАБСБЫТ» РЕСПУБЛИКА БАЗАСИ
ҳамма истеъмолчиларга маълум қиладики, омбор инвентаризацияси муносабати билан
1 ДАН 20 ОКТЯБРГАЧА
маҳсулотлар берилмайди.
Ажратилган фонд бўйича маҳсулотларни 1 октябргача олиниши сўралади.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
24 ва 26 сентябрь кеч соат 7 да 27 сентябрь соат 5 ярмида
СССР биринчилиги учун «КРЫЛЬЯ СОВЕТОВ» (Куйбишев) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида
ФУТБОЛ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337604. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 43—85, Бухоро 43—141, Қарши 38—42. Наманган 21—88, Нукус — 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88. Урганч 34—55.